

- selexyz ⚡ adr. heinen
- selexyz ⚡ broese
- selexyz ⚡ dekker v.d. vegt
- selexyz ⚡ de tille
- selexyz ⚡ dominicanen
- selexyz ⚡ donner
- selexyz ⚡ gianotten
- selexyz ⚡ kooyker
- selexyz ⚡ scheltema
- selexyz ⚡ scholtens
- selexyz ⚡ van piere
- selexyz ⚡ verwijs

selexyz

www.selexyz.nl

je complete studieboekenpakket gegarandeerd voor de laagste prijs

HOOGWATER #1

onderwerp vlucht jaargang 7, 2010
Tijdschrift van de Studievereniging Nieuw Nederlands Peil

inhoud

- 04 Voorwoord
- 05 Colofon
- 06 **Vergeet** -Anomien-
Ik ben mezelf niet of al die jaren nooit geweest -Eddy van Kuppevelt-
- 07 **Lucht** -Marleen van Wesel-
- 12 **Wachtend** -Coen van Beelen-
Oktoberavond, kwart na toen -Bommenbroekje-
- 13 **Jagers, O Deerne** -Diarus Ormellius-
Jij mag gezien worden. Voor jou, mijn engel -Babiche de Koning-
- 14 **Aan dat kapelletje, dat zat onbeweeglijk** -Bernardus Arentszoon-
- 16 **Lademelk** -Klaas la Roi-
Syndroom van thuiskomst -Rebecca Griesmeel-
Flight C1065 -Jennifer van den Akker
- 17 **Veelucht** -Bommenbroekje-
De vlucht van de gans -Bommenbroekje-
De vlucht van de arend -Bommenbroekje-
- 18 **Vluchtig bezoek** -Dennis Koopman-
- 19 **Vlucht** -Mathijs Werring-
Storm -Nina Bouwmeester-
Vuile naalden -Rockpapa_52-
- 20 **De laatste dagen van de mens Godevaert** -Mark de Haan-
- 22 **Skinny** -Thorsten Denekamp-
Well isn't this nice -Erica de Joode-
Gebedssonnet -Klaas la Roi-
- 24 **Vastgevluchten** -Klaas la Roi
- 25 **Vluchten** -Danielle van Geresteyn-
- 26 **Pour moi: een mislukte vluchteing spreekt** -Sharon Baars-
- 27 **Vluchtgedrag** -Diarus Ormellius-
Vluchtend door de rode sneeuw - Babiche de Koning-
Syndroom van thuiskomst -Rebecca Griesmeel-
- 28 **Bestemming in zicht** -Jennifer van den Akker-
Vluchtwerk -Bart Brabander-
- 30 **Voor M.** -Z. Remmerswaal-
Wekker -Nelleke Groot-
- 31 **Vlucht in verbeelding** - Anomien-
Vlucht 811, naar Benidorm -Bommenbroekje-
Vlucht 811, hoe het ook had kunnen lopen -Bommenbroekje-
- 32 **Gedicht** - Coen van Beelen-
Vluchteling -Dennis Koopman-
Het parron -Klaas la Roi-
Vluchteling -Mathijs Werring-
- 33 **De travestie van de dood** -Thorsten Denekamp-
Bedenken, zwenken, terug -Rebecca Griesmeel-
Omdat jij -Klaas la Roi-
- 34 **Anton** -N. van Staalduinen-
Droomvlucht -Carmen Amora-
- 35 **Bougainvillea** -Coen van Beelen-

Wachtend -Coen van Beelen-
**Tijd eet mij
langzaam op,
maar zegt dat hij
een vriend is.**
p 12

Veelucht -Bommenbroekje-
**De kans op
regen was
weliswaar hoger
dan voorspeld.**
p 17

Storm -Nina Bouwmeester-
**Ze wist niet
waarheen het
strand haar
leidde.**
p 19

Vluchtwerk -Bart Brabander-
**Wie op de
vlucht is heeft
ergens een
tekort aan.**
p 28

Het parron -Klaas la Roi-
**Voel ik mij
geroepen om
te preken:
Haast je niet.**
p 32

Droomvlucht -Carmen Amora-
**Houd me vast,
houd me stevig
vast. Ik wil jou
niet verliezen.**
p 34

voorwoord

Have you told your mom that you won't be coming home?

Vluchten. In bijvoorbeeld 'Ren Lenny Ren' van Acda & De Munnik merk je pas hoe noodzakelijk het is om af en toe even uit te waaien. In de wind te rennen en al je gedachten uit je hoofd laten blazen. Helemaal nu. Een economische crisis (afijn, voor de meeste studenten is elke maand wel een soort economische crisis), een griep, maar zelfs al een bad hairday kan ervoor zorgen dat je wilt vluchten. Waar naartoe, dat maakt het niet uit. Het liefst een tropisch eiland met veel chocola en champagne. Of je laat jezelf onder laten dompelen in wat je maar wilt. Je favoriete liedje keihard meezingen in de bus of jezelf compleet laten gaan bij een feest. Vrouwen die naar de sauna gaan, schrijvers en drugsgebruikers: ze hebben allemaal één ding gemeen. Nee, ze laten zich niet door wondermiddelen benevelen. Ze vluchten in tijden van hysterie en gekte naar de plek die voor hen het veiligst is.

Soms zou je toch willen dat je een pissebed was. Geef maar toe. Je oprullen tot een stevig bolletje met een hard schild, zodat niemand er ooit nog tussenkomt. En dan maar wachten tot het voorbij is. Het gevaar. Het probleem is dat we alleen tegenwoordig heel hard met z'n allen gevaar aan het maken zijn. Zo goed als alles is tegenwoordig een risico. Je kunt de deur niet uit of er kan wel iets gebeuren. Iedere ochtend staan we op, gaan we naar 'de uni', om daar de hele dag te bikkelen. Dan ga je weer terug naar huis, waar dat ook moge zijn, en dan kun je je dag vullen met huiswerk, huiselijke klusjes of andere verplichtingen. Geen wonder dat allerlei vormen van escapisme dagelijks massaal bezocht worden.

De koningin is tegen Facebook, Hyves, Twitter, Ping!, Myspace, Tumblr en andere communicatieve nieuwtjes, maar ik begrijp voor geen meter waarom. Het is toch juist lekker om met anderen op zoveel mogelijk manieren te kunnen kletsen? En te vluchten van het dagelijkse leven. Het dagelijkse leven bestaande uit stoffige ouders, stoffige boeken, een stoffige kamer en een stoffige baan. Vluchten kan nog best: juist door af en toe die dikke laag stof weg te vegen en te doen wat jij het allerprettigst vindt.

Deze HoogWater staat vol met jullie bijdragen. Jullie vluchtten en wij vluchtten mee. "En alle muziek die overblijft, is de supersonische boem".

De HoogWaterredactie

colofon

HoogWater is het tijdschrift van de opleiding Nederlandse Taal en Cultuur te Leiden en wordt uitgegeven door studievereniging Nieuw Nederlands Peil. Het tijdschrift verschijnt twee keer per jaar.

*P.N. van Eyckhof 1
Postbus 9515
2300 RA Leiden
E-mail: nnhoogwater@gmail.com
Website: www.nnpagina.nl*

Redactie:

*Jennifer van den Akker
Nina Bouwmeester
Erika de Joode
Babiche de Koning
Marjan Varekamp
Mathijs Werring*

De verantwoordelijkheid voor de in dit tijdschrift gepubliceerde teksten ligt bij de afzonderlijke auteurs.

De redactie dankt alle intekenaren hartelijk voor hun bijdrage aan HoogWater:

*Natalie Boers
H.A.D. Bouwmeester
Cor van Bree
Berry Dongelmans
Annemarie van Doorn
Anchrit Edelaar
Mariska Heijmen
Astrid Jonker
Erika de Joode
Marieke Kettlitz
Marloes Klop
Babiche de Koning
Eddy van Kuppevelt
Andrew Mason*

*Vormgeving: Stephanie van den Akker
Druk: UFB Grafische Producties, Leiden*

Vergeet

-Anoniem-

Vergeet,

Vergeet de geuren van het fruit dat ligt te rotten in de mand die staat in de kamer van je moeder die weg is met je vader naar het strand.

Vergeet de kleuren van de rokken van je zusje haar vriendin die 6 maten slanker is dan jij die rok, daar pas je toch niet in.

Vergeet het aanzicht van de kandelaar die zilveren naast de glazen die van je oma is geweest waarvan jij de kaarsen uit mocht blazen.

Vergeet het tikken van de klok die aan de muur hangt, scheef omdat toen de buurman z’n huis verbouwde hij alsmaar aan het heien bleef.

Vergeet het gevoel van regen op je neus, wanneer je rijdt op de fiets van je zus, de jouwe is kapot je wordt drijfmat het doet je niets.

Vergeet en vlucht in niets dan dromen die precies zo zijn als jij ze wil en geniet. Het zijn wel dromen, vergeet dat niet.

Ik ben mezelf niet, of al die jaren nooit, geweest.

-Eddy van Kuppevelt-

Al die tijd, of al die jaren, heb ik me misschien wel nooit afgevraagd wat Thomas Acda zich afvroeg, toen hij deze gouden zinsnede noteerde. Zelden voelde ik de behoefte ergens in te vluchten, me op enigerlei manier af te zonderen van de buitenwereld. Totdat je je realiseert dat bepaalde mensen in taal kunnen uitdrukken, wat jij al jaren poogde. Waar enerzijds een bepaald gevoel van jaloezie de boventoon voert, ben je ergens diep van binnen heel erg blij: eindelijk lijken ook andere mensen te snappen hoe ik me al jaren voel.

Mijn leven is tot op heden één grote wedstrijd; altijd zal ik proberen mezelf te overtreffen, altijd zal ik proberen diegene te zijn, die de opdracht het beste maakt. Maar, hoe lang houd ik dit nog vol? Is dat wel wie ik echt ben? Of probeer ik slechts mezelf goed voor te doen, zodat anderen denken: ‘zo, kijk die Brabo eens gaan’. Het was een vraag die ik mezelf stelde, toen ik me onlangs weer verdiepte in de Nederlandstalige muziek. Ik ben iemand die graag voor anderen klaar staat, ik ben iemand die goed lijkt te studeren, ik ben iemand wiens lach nooit van de lucht is. Maar ben ik mezelf? Of: ben ik mezelf in al die jaren nooit geweest?

Vluchten in een liedtekst leek me toen de beste oplossing. Zelf zou ik nooit kunnen verwoorden wat je op bepaalde momenten voelt. Echte verliefdheid, echte woede, prachtige gevoelens; sommige liedteksten verwoorden het allemaal. En wanneer ik even ontsnap uit die drukte van het Leidse leven, wanneer ik me terugtrek in Brabant, denk ik na over wie ik ben. Hoe staat het met mijn wedstrijd tegen het leven? Vooralsnog lijk ik verslagen, maar preciezer: een gelukkige verliezer van wat een wedstrijd met het leven en mezelf was. Wie weet ben ik niet mezelf, maar ik ben wel écht gelukkig zo nu en dan.

‘Laatst zag ik een jongen, ik liep naar hem toe en stilde zijn pijn en verdriet, maar ik weet zelf ook wel, spiegelbeelden praten niet.’

Lucht

-Marleen van Wesel-

Dit zijn de eerste woorden. Ik beweer al vijftien jaar, twee maanden en drie weken, sinds de dag dat ik boom-roos-vis leerde, dat ik schrijver ben en vanaf nu is het waar. Misschien was ik het al die tijd al, maar was ik gewoon nog op zoek naar een verhaal. Een bijzonder, onontdekt verhaal, dat nog verteld moest worden. Daar waren er ooit veel van en waarschijnlijk nu nog wel. Je moet ze alleen vinden. Misschien gebeurt er nu wel een, vlak voor je, terwijl je net even achterom kijkt. Ik keek te veel achterom. Ik vond alleen bijzondere verhalen die al ontdekt waren. De Franse en Duitse soldaten die met kerstmis 1914 uit hun loopgraven klauterden om samen een potje voetbal te spelen, terwijl de officieren thuis kerstmis vierden; of de Amerikaan die in 1982 45 heliumballonnen aan zijn luie stoel bond en daarmee een ballonvaart van 14 uur maakte, allemaal al verfilmd, bezongen en beschreven. Ik had er niets aan toe te voegen.

Ongeveer een jaar geleden vond ik mijn verhaal. Het kwam gewoon aanlopen. Ik zat in de voortuin – ik had niet eens een achtertuin – in de zon naar een leeg kladblok in mijn handen te staren. Ik wist immers nog niet waarover ik moest schrijven. Ik zat op een krukje, met mijn rug tegen de voordeur en mijn voeten in de heg. Eigenlijk had ik ook nauwelijks een voortuin. Er hing die middag een onaangename geur in de straat. Jeanneke, de achterbuurvrouw, liet haar hondje uit. Aan iedereen die ze buiten trof in de straat vertelde ze een roddel. Aan mij vertelde ze dat Peer van de slager opgepakt was. Het kon voor drugs zijn of voor moord, ze was haast zeker dat het een van de twee was, maar ze was vergeten welke. In zijn huis zouden nieuwe mensen komen. Morgen wist ze vast te vertellen wat voor mensen. Ze slofte weer verder en trok haar hondje met zich mee. Ik kende Peer alleen van gezicht. Ik kende vrijwel iedereen hier alleen van gezicht. ‘Pardon. Ligt er misschien een bal in uw tuin?’ klonk ineens een mannenstem, die hoorde bij een nogal omvangrijk lichaam, waar de stank van die middag best wel eens uit voort kon komen. ‘Zie je niet dat ik aan het schrijven ben,’ zuchtte ik geërgerd. ‘Om eerlijk te zijn: nee. Je hebt niet eens een pen vast.’

Daar had hij een aardig punt. Omdat het met dat schrijven niet zo wilde lukken, was ik opgehouden met het vasthouden van een pen tijdens het staren naar een kladblok. Ik keek naar de 1,75 vierkante meter die ik mijn voortuin mocht noemen. Dat had ik eens opgemeten. Eigenlijk was het 1,73 vierkante meter, maar ik wil liever niet overkomen als een neuroot. ‘Er ligt hier geen bal, hoor,’ zei ik. ‘Was je aan het voetballen dan?’ ‘Nee. Maar ik had er wel zin in. Dus ik dacht, misschien ligt er in jouw tuin een bal. Dan zouden we kunnen voetballen.’ ‘Dat kunnen we dus niet,’ zei ik. Ik boog me weer over mijn lege kladblok heen. ‘Ik heet Frenky van Achteren,’ zei hij nog, terwijl hij weer verder liep. Ik vond dat een belachelijke naam. De stank trok langzaam een beetje weg.

Dat was mijn eerste ontmoeting met Frenky van Achteren, die zijn naam niet echt mee had. Dat kon hij zijn ouders moeilijk kwalijk nemen, aangezien dat zo ongeveer de liefste mensen van Nederland waren. Daar kwam nog eens bij dat zijn vader prachtige oorlogsverhalen kon vertellen, alsof je er zelf bij was, en zijn moeder beschikte over een fabuleus drie-in-de-panrecept met een geheim ingrediënt.

Desondanks zat hij wel met die naam. Vrouwen dachten volgens Frenky meestal dat hij homo was. Mannen ook, trouwens. Alsof zijn ouders vijfentwintig jaar geleden in hun huis op de bank, waarboven posters hingen van bands en films uit de jaren ‘80, zaten te kijken naar The A-team en dat zijn moeder ineens zei: ‘Jaak, hij schopt!’ Waarop Jaak zijn hand op de buik van zijn vrouw legde en even aarzelde voor hij wilde toegeven dat hij eigenlijk niks voelde. ‘Tja, Jaak, het is eigenlijk ook niet echt alsof hij schopt. Meer alsof hij een beetje met zijn handje wappert. À propos, laten we het eens over een naam hebben.’ Enfin, wat ik bedoel, Frenky heette gewoon Frenky, omdat zijn ouders dat waarschijnlijk een mooie naam vonden. Daar hoeven al die vrouwen niets achter te zoeken.

Dat deden ze dus wel, dacht hij tenminste, en daarom was Frenky zelden minder dan twintig centimeter in de buurt van een

vrouw geweest. Zelfs onopvallend tegen ze aanbotsen in een druk winkelcentrum of een café lukte hem niet. Dat die afstand ook kon komen door zijn penetrante lijfgeur, kwam niet in hem op.

Toen ik dat allemaal, behalve die lijfgeur dan, nog niet wist, in de eerste dagen na die ontmoeting, werd er opvallend veel geroddeld in het dorp. Ik hield me afzijdig, maar Jeanneke stelde me dagelijks op de hoogte. In het huis van de slagersjongen, die door de dorpelingen inmiddels vooral van moord werd verdacht, was een nieuw gezin gekomen. De moeder was een lief mens en de vader eigenlijk ook, als was hij aan de oude kant. Hij had nog gevochten in de oorlog, fluisterde het hele dorp, terwijl hij een zoon van 24 had. Verder geen geschikt roddelmateriaal. Nee, dan de zoon. Heel het dorp giechelde om zijn naam, alsof hij die zelf gekozen had. De mannen die in alle vroegte op hun fietsen naar hun werk in de stad vertrokken hadden gehoord dat hij poppenspeler was. De klanten van de slager hadden gehoord dat hij rattenvanger was. En de moeders aan de schoolpoort hadden opgevangen dat hij beul was. Hoe hij dat precies tot uiting bracht, wisten ze niet.

Ze konden nooit allemaal waar zijn, die roddels over Frenky. Maar ze zouden ook vast niet allemaal verzonnen zijn, hield ik mezelf voor. Ik zat nog altijd dagelijks in de zon met mijn voeten in de heg naar een leeg kladblok te staren, maar ik had goede hoop dat het verhaal niet lang meer op zich zou laten wachten. ‘Wil je voetballen?’ vroeg Frenky op een middag. Ik keek verstoord op van mijn kladblok. ‘Ik ben aan het schrijven,’ zuchtte ik. ‘Dat zie ik. Je hebt inmiddels een pen vast,’ merkte hij op. ‘Heb je inmiddels een bal dan?’ ‘Nee. Jij misschien?’ ‘Ook niet.’ ‘We kunnen ook iets anders doen,’ zei Frenky. ‘Of niet.’ ‘Jawel. Mijn moeder bakt drie-in-de-pan. Kom je mee?’ Ik legde mijn kladblok op mijn krukje en slenterde achter hem aan.

Ik heb altijd genoten van de drie-in-de-pan die mijn oma vroeger voor mij bakte en ik wil haar niet afvallen, maar die van Frenky’s moeder was duizend keer beter. Dat

Vluchten is ...samen romantisch weggaan op een saai feestje -Sharon Baars-

Vluchten is
...de wereld door laten
draaien zonder jou -Erika de Joode

rook ik al, toen ze klodders van het beslag in de pan liet glijden. De boter siste en spetterde en Frenky's lijfgeur werd gecamoufleerd door de prettige lucht van gebakken stukjes appel. Uit de boxen van een oude cd-speler klonk Hallelujah van Leonard Cohen. 'Wat fijn dat je er bent,' zei Frenky's moeder telkens. Ze glimlachte een glimlach die al heel vaak was gebruikt, maar nog zeker honderd jaar mee kon. 'Het is fijn dat hij zo snel vrienden gevonden heeft. Hij is namelijk wat verlegen.' Dat het ook aan zijn door zijn lijfgeur kon komen, kwam niet in haar op. Ik zei dat ik het ook fijn vond dat ik een vriend gevonden had, al bedoelde ik natuurlijk een verhaal. Frenky's vader zat ook bij ons aan de keukentafel. Hij was oud. Ouder dan de dorpsroddels deden vermoeden. Hij groette niet. In plaats daarvan zei hij: 'In 1944 reden we ook eens een keer per ongeluk met onze tank over een koe heen.'

'Dat waren dus mijn ouders,' zei Frenky toen ik weer weg ging. 'Een oorlogsveteraan en, nou ja, mijn moeder.' 'En wat ben je zelf eigenlijk?' 'Ik ontwerp reuzendoodskisten, voor heel dikke mensen. Daar is steeds meer vraag naar.' 'Ze zeggen dat je poppenspeler bent. En rattenvanger en beul.' Frenky bulderde van het lachen en sloot de deur voor mijn neus. Volgens mij kwam er later geen moment meer waarop ik Frenky beter dacht te kennen dan toen.

In de week die volgde zag ik Frenky elke morgen voorbij fietsen met een broodtrommel op zijn bagagedrager. Naar zijn ontwerp-bureau waarschijnlijk. Ik kocht elke dag wel een paar lege schrif-

ten bij de boekhandel. Zo fanatiek was ik. In mijn hoofd werd het verhaal intussen groter en absurder, maar ik kreeg het nog niet op papier. Wel origamiëde ik veel en schreef ik regelmatig boodschappenlijstjes, waarop stond dat ik dringend een pak melk, een half brood en tien nieuwe schriften nodig had. Desondanks stapelden de lege pagina's zich op. Waarmee ik ze zou vullen wist ik niet meer. Ik wist alleen dat ik 948 647,7 vierkante centimeter blanco papier verzameld had. Dat had ik uitgerekend. Ik besloot dat ik dringend weer eens bij Frenky moest langsgaan.

'Frenky zit boven, op zijn kamer,' zei Frenky's moeder, die de deur open deed. Het was al laat, een uur of half elf, maar weer zei ze: 'Wat fijn dat je er bent. Dat zal Frenky vast ook vinden.' Ze ging weer op de bank naast de oorlogsveteraan zitten. Boven hen hingen posters van The Cure en The Smiths. Ze keken The A-Team. Ik liep de trap op. Hij zat inderdaad boven op zijn kamer, op een kartonnen doos, maar volgens mij vond hij mijn bezoek niet erg fijn. 'Wil je seks met mij?' vroeg hij op een toon waaruit ik kon afleiden dat hij wel wist dat ik 'nee' zou zeggen. Voor de zekerheid zei ik het toch. 'Ga dan maar weer weg,' zei hij nors. Ik negeerde die opmerking en ging ook op een doos zitten. Dozen genoeg. Frenky's kamer was een kleine, witte ruimte, met een raam en een stuk of veertig dozen. 37, telde ik later. In een hoek stonden een aantal dozen tegen elkaar, met een matras en een deken erop. 'Moet je niet eens uitpakken?' vroeg ik. 'Je woont hier nu al drie weken.' 'Ja, laat ik eens een doos uitpakken!' snauwde hij. Zijn onderlip

trilde. Hij trok een kleine doos naar zich toe, scheurde hem open en schudde woest de inhoud op de grond. Tientallen condooms. De verpakkingen hadden allerlei kleuren. 'Juist. Heel goed,' probeerde ik bemoedigend te zeggen. 'En nu die andere 36 dozen.' Er liepen tranen over Frenky's wangen. Hij graaide wat condooms van de grond en hield ze voor mijn neus. 'Kijk! Kijk dan!' drong hij aan. Ik keek en zag op elke verpakking een zandloperkentje, gevolgd door EXP 2008-06. 'Die moet je weggooien, Frenky. Ze zijn twee maanden geleden over de datum gegaan.' 'Weggooien. Ik had ze moeten gebruiken. Dit is al de tweede keer dat ik ze allemaal ongebruikt moet weggooien. Toen ik achttien werd heb ik een enorme voorraad gekocht. En toen ik 21 werd noodgedwongen nog maar eens. Allemaal voor niets.' Ik gaf Frenky een vriendelijke klap op zijn schouder en liep de trap weer af, naar de keuken. Ergens begreep ik hem wel. Toen ik net op mijzelf was gaan wonen had ik een krat bier gekocht, voor de mensen die langs zouden komen. Na zeven maanden, drie weken en een dag gingen alle 24 flesjes over de datum. Ik voelde me eenzaam. Frenky's moeder was drie-in-de-pan aan het bakken. Ze bood mij er ook eentje aan. 'De rest is voor in Frenky's broodtrommel morgen. Koud zijn ze niet zo lekker als warm, maar nog altijd lekkerder dan boterhammen.' Ik denk dat ik dat wel geloofde, al had ik nog nooit koude drie-in-de-pan op. 'Hij werkt zo hard,' zuchtte ze trots. Ze glimlachte haar vaak gebruikte glimlach weer. 'O ja?' 'Ja. Hij is clown hè, in het circus. Nu oefenen ze met zeven clowns op een heel moeilijke act, met een verdwijngoocheltruc, vandaar dat we ons hier een tijdje gevestigd hebben. Als die act klaar is om op te voeren gaan we weer op doorreis.' Ik bedacht me dat ik moest opschieten met mijn verhaal. Dadelijk was Frenky weer weg. Die gedachte maakte al snel plaats voor een andere. Ik stormde de trap weer op en schreeuwde teatraal tegen Frenky, die in zijn dozenbed was gaan liggen: 'Doodskistenontwerper? Circusclown? Wat ben je nou?' Frenky lachte een beetje, maar het ging niet van harte. 'Ik geloof dat ik vooral een oplichter ben.'

Ik weet niet waarom ik zo boos was dat hij ook voor mij zijn leven bij elkaar verzoon en regisseerde. Ik bedoel, voor het verhaal maakte het niet uit. Maar misschien ging het mij niet meer alleen om dat verhaal.

Een week later belde hij aan. Ik stond binnen voor het keukenraam, naast de voordeur. Ik was een aardappel aan het schillen. We stonden oog in oog, dus ik kon moeilijk doen alsof ik hem niet opgemerkt had. Desondanks probeerde ik het toch even. Na nog vijf keer bellen realiseerde ik me dat hij hoe dan ook zou winnen. 'Goedemorgen! Mag ik mij even voorstellen?' begon hij met een ouderwets stemmetje. Het klonk een beetje zoals de stem van Philip Bloemendal, de commentator van het Polygoon-journaal. Frenky rinkelde met een rode collectebus. 'Wat wil je?' zuchtte ik. 'Ik ben voorzitter van de Vereniging voor het Behoud van het Verorberen van de Pastinaak. Al ruim vierhonderd jaar moet de pastinaak steeds meer terrein inleveren aan de aardappel. Dat moet maar eens gedaan zijn! Ten eerste zijn aardappels zwaar overschat. En ten tweede, mevrouw, weet u wel onder wat voor omstandigheden de landarbeiders uw aardappels rooien? Pastinaken zijn veel duurzamer en bovendien leuker van vorm. Kortom, kunt u een euro missen voor de Vereniging voor het Behoud van het Verorberen van de Pastinaak?' Hij rinkelde nog eens met zijn collectebus en ik stak er een munt van twee euro in. 'Collecteer je mee?' vroeg hij met zijn normale stem. Mijn nieuwsgierigheid won het van mijn boosheid en ik trok snel mijn jas aan. 'Onder wat voor

omstandigheden worden aardappels geroid?' vroeg ik. 'Gewoon, met een machine, geloof ik,' zei hij. We belden die dag bij 197 huizen aan. Daarvan gooiden 44 mensen de deur voor onze neus dicht, maar we wisten 153 mensen over te halen met argumenten als 'Volgens mij bent u een echte pastinakenman. Uw hoofd lijkt immers veel meer op een pastinaak dan op een aardappel' en 'U helpt er indirect natuurlijk ook de arme kinderen in Ethiopië mee'. Frenky deelde ook kortingsbonnen uit voor pastinaken bij een waarschijnlijk verzonnen groenteboer een paar dorpen verderop. Tegen de avond hadden we tweehonderd euro en zeventien cent bij elkaar gecollecteerd. We belden een taxi om ons naar de stad te brengen, waar we op zoek gingen naar een goed restaurant. Dat was nog een hele klus, want ik stond erop dat we naar een restaurant gingen waar ze tenminste iets-met-pastinaak serveerden. Mijn geweten zou een tournedos met gegratineerde aardappels vandaag niet smaakvol vinden. Frenky klaagde over mijn eisen. Zelf lustte hij pastinaken niet eens. Uiteindelijk vonden we een restaurant waar ik een tournedos met gegratineerde aardappelen en rauwe pastinaak bestelde. Ik had nog nooit pastinaak gegeten en na twee kleine hapjes besloot ik dat ik het vies vond. Misschien had ik wel geen geweten meer.

Met kleine oplichtingspraktijken zat ik daarna niet meer. Hoewel ik zelf meestal ook niet wist wat waar was, vond ik het wel amusant om te zien wat Frenky andere mensen wijsmaakte. Hij kon ontzettend mooi vertellen, net als zijn vader. Die oude oorlogsveteraan was vaak het onderwerp van Frenky's verzinsels. Zo beweerde hij aan iedereen die het wilde horen dat zijn vader in 1914 aan de Franse kant vocht in de loopgraven, en deelgenomen had aan de kerstbestanden, waarbij soldaten van verschillende fronten samen kerstmis vierden en voetbalden. En op 4 december 1980 had zijn vader eens van Nederland naar Engeland gevlogen in een luie stoel waaraan hij vijftig heliumbalonnen bevestigd had. Dat wapenfeit werd in het nieuws echter volledig overschaduwd door de band Led Zeppelin, die op dezelfde dag uit elkaar besloot te gaan. Dat was zuur. Dat ene Larry Walters uit Californië anderhalf jaar later wel het wereldnieuws bereikte met slechts 45 ballonnen was nog zuurder. De mensen uit het dorp roddelden achter zijn rug en walgden van zijn stank, maar ze hingen wel aan zijn lippen. Frenky beweerde ook graag dat hij onsterfelijk was. Dat was zo ongeveer het beste wat je aan ongeloofwaardige dingen kon beweren, vond hij zelf, want tegen de tijd dat men je kon tegenspreken, had je er toch geen last meer van.

Maar Frenky bleef zichzelf overtreffen. Hij had weer een nieuw plan, een louche plan deze keer, waar hij niet te veel over los wilde laten. Dat kwam goed uit, want ik wilde er ook niet te veel over horen. Zeker niet toen hij vertelde dat Schele Sjakie erbij betrokken was. Ik kende Schele Sjakie vooral van verhalen. Volgens Jeanneke was hij een achterneef van mij, maar dat had ik nooit nader onderzocht. Waarschijnlijk omdat ik het liever niet bevestigd wilde hebben. Schele Sjakie was zo'n beetje de drugsdealer van de streek, samen met zijn maatje Leo. En afgaand op zijn naam was hij waarschijnlijk scheel. Meer wist ik niet van hem, want ik deed niet aan drugs. Maar ja, ik deed eigenlijk ook niet aan oplichting en het eten van pastinaken. Hoe dan ook, ik maakte Frenky duidelijk dat ik met dit project niets te maken wilde hebben. Hij beloofde plechtig dat hij mij erbuiten zou houden.

Op een dag sleepte Frenky me mee naar een kleine boerderij aan de rand van het dorp. Hij moest daar iets regelen. In de weides om de boerderij graasden tientallen roodbonte koeien en op het erf liepen zoveel kippen dat Frenky er twee keer vloekend over struikelde en onderuit gleeed in de kippenstront. Dat trok de aandacht van de boer, die met een riek in zijn hand de hooischuur uit kwam gelopen. Hij droeg een bijzonder opvallende overall. Terwijl Frenky en de boer onderhandelden over iets wat niet direct mijn aandacht trok, concentreerde ik me op die overall. Die was nog het best te omschrijven als een designoverall, met een puntkraag, wijd uitlopende pijpen met daaronder klompen en om zijn middel een riem met veel nepdiamanten. Of echte. Frenky en de boer raakten het niet eens en ze verhieven allebei hun stem. De ogen van de boer stonden fel en plotseling viel me op dat hij overduidelijk een oogafwijking had. 'Eikel! Je hebt me meegenomen naar Schele Sjakie!' riep ik uit tegen Frenky. Die schudde snel zijn hoofd en de boer riep woedend: 'Eikel, je meiske denkt dat ik Schele Sjakie ben!' Hij gaf Frenky een paar klappen met zijn riek, tot deze in elkaar zakte in de kippenstront. Daarna richtte hij zich tot mij. 'Ik ben Loensende Leo, meiske. Met Schele Sjaak heb ik niks meer te maken. Die heeft al drie maanden niets van zich laten horen en als ik eerlijk ben is het enige wat ik nog van hem wil horen of zien een overlijdensadvertentie in de krant. En als je me nu wilt excuseren, dan bel ik even een ambulance.' Hij gromde als een valse hond en sjokte op zijn klompen zijn huis in.

Frenky had een flinke hersenschudding opgelopen. Hij lag een week in het ziekenhuis, naast een terminaal zieke kankerpatiënt, die gek genoeg ook een oogafwijking had. Voor de zekerheid besloot ik het bij één ziekenbezoek te houden. Bovendien had ik geen zin om te horen hoe Frenky de verpleegsters allerlei verschillende ziektebeelden voorschotelde. Aan de een vertelde hij dat hij bestraald was door een ufo en een ander maakte hij zelfs wijs dat hij zwanger was. De meesten geloofden hem niet, en volgens Frenky zelf kwam dat natuurlijk omdat ze dachten dat hij homo was.

De zaterdagavond nadat hij uit het ziekenhuis ontslagen was gingen we meteen naar een café. Ik vond dat hij eens onder de mensen, of eigenlijk vooral: onder de vrouwen, moest komen. En dan niet om ze geld

afhandig te maken. Hooguit wat liefde. Op de herfstige zondagmiddag die daarop volgde zaten Frenky en ik aan de keukentafel bij zijn ouders. Uit de boxen van de oude cd-speler klonk het liedje Whole lotta love van Led Zeppelin. Frenky's moeder bakte drie-in-de-pan en zijn vader vertelde hoe hij eens drie-in-de-pan gegeten had in een loopgraaf. Frenky en ik probeerden aan zijn lippen te hangen, maar onze concentratie-boog werkte niet echt mee. Ook de drie-in-de-pans smaakten een beetje vreemd. We hadden namelijk nogal een kater. 'Hoe zijn jullie eigenlijk op mijn naam gekomen?' onderbrak Frenky het verhaal van zijn vader. Ik begreep waarom hij dat vroeg. De avond ervoor hadden weer acht vrouwen Frenky's avances afgewezen, terwijl hij er maar vijf daadwerkelijk had proberen te versieren. Het werd nu een beetje tragisch. 'Weet jij dat nog, Jaak?' vroeg Frenky's moeder aarzelend aan zijn vader. 'Volgens mij bedachten we die naam zo'n vijftienvintig jaar geleden toen we een keer op de bank naar The A-Team aan het kijken waren. Boven de bank hingen toen nog posters van bands en films uit de jaren '60 en '70, zoals Led Zeppelin, want we zijn pas in 1994 fan geworden van de jaren '80, toen Jeff Buckley de song Hallelujah van Leonard Cohen uit de jaren '80 coverde. Dat gaf voor ons de doorslag. Nadat Led Zeppelin uit elkaar ging raakten we allebei in een lichte depressie en vonden wij The A-team en jou nog de enige lichtpuntjes uit de jaren '80.' 'En het liedje Hallelujah dus,' voegde Frenky's moeder met een glimlach toe. 'Niet. Dat vinden we pas mooi sinds 1994,' bromde Jaak. 'Ik vond het altijd al mooi.' 'Mijn naam, we hadden het over mijn náám,' probeerde Frenky het afdwalen tegen te gaan. 'Jouw naam kwam die avond toevallig voor in de aftiteling van The A-Team,' zei Jaak. 'Nou, niet helemaal. Eigenlijk stond er Frank, maar we kenden al iemand die zo heette. Daarom besloten we voor Frenky te kiezen,' verduidelijkte zijn moeder. Ze pinkte een traan weg bij de herinnering aan die avond uit de jaren '80. Frenky's vader begon intussen te vertellen over hoe hij aan de zijde van Willem II had gevochten bij de slag bij Waterloo. Ik had inmiddels ernstige twijfels over zijn oorlogsverleden. Frenky's moeder pinkte nog een traan weg. Ik heb al verteld dat ze vaak glimlachte, maar waarschijnlijk huilde ze nog vaker. Haar rimpels waren anders dan bij andere mensen. Alsof het groeven waren, gevormd door de vele tranen die over haar wangen gelopen hadden.

Eens gingen Frenky van Achteren en ik een ballonvaart maken. In de kroeg waren we een vreemde man genaamd Jef tegen gekomen die zei: 'Ik ben ballonvaarder.' Frenky van Achteren lachte, een beetje aan de lange kant, omdat hij tijdens het lachen een bijzonderder beroep probeerde te verzinnen. 'Ik ben naaktmodel,' zei hij uiteindelijk. Ik verslikte me haast in mijn drinken, en wist nog net uit te brengen dat ik schrijver was. Die Jef stond mij niet aan. Ongeacht of hij ook een oplichter was. Als hij praatte leek het alsof hij nagesynchroniseerd was en dat werkte op mijn zenuwen. 'Of nee,' zei Frenky, 'Ik ben wereldkampioen motoball.' 'Dat is toch een teamsport?' vroeg Jef geïnteresseerd. 'Ja, maar ik ben de beste van mijn team, en mijn team is het beste team van de wereld.' Frenky weigerde te geloven dat Jef ballonvaarder was. Jef wilde het ons voor 250 euro gerust bewijzen op driehonderd meter hoogte. Uiteraard nam Frenky die uitdaging aan. Hij wisselde contactgegevens uit met Jef en vertelde intussen enthousiast hoe hij schwalbes uitvoerde op zijn motorfiets. Ik luisterde, maar mengde me niet in het gesprek. Op één blaadje van die 948 647,7 vierkante centimeter papier dat ik verzameld had, had ik uitgebreid geanalyseerd en uitgerekend dat 87 procent van de gesprekken die ik bijwoonde interessanter waren als ik me er niet in mengde. 'Wij gaan weer,' zei Frenky tegen Jef. 'Morgenochtend moeten we tegen Budel. Je mag wel komen supporteren.'

We fietsten door de nacht en door de miezerregen weer terug naar het dorp. Frenky draaide nu en dan aan de handvaten van zijn fiets, terwijl hij 'vroem, vroem' zei. 'We hebben dus 250 euro nodig voor een ballonvaart. Of voor een ontmaskering,' zei hij. 'Wie ga je daar voor oplichten?' vroeg ik. 'Loensende Leo,' zei hij en hij grinnikte op een vreemde manier. 'Ik stop hier met luisteren,' zei ik minder resoluut dan ik wilde. 'Loensende Leo wil Schele Sjakie dood, dat weet het hele dorp. Niemand weet precies hoe, maar Sjakie schijnt Leo zijn oogafwijking bezorgd te hebben. Schele Sjakie moet dus dood. En daar heeft Leo vast 250 euro voor over.' 'Oplichter. Je bent een oplichter, geen huurmoordenaar,' zei ik, wel resoluut. 'Precies,' zei Frenky. 'Sjakie heeft niet langer meer dan een week te leven. Hij lag naast me in het ziekenhuis, dat moet je gezien hebben. Het enige wat ik hoeft te doen, is Leo wijsmaken dat ik iets met Sjakies dood te maken heb.'

Dat van die ballonvaarder bleek in elk geval waar te zijn, constateerde ik toen we anderhalve week later met zijn tweeën, en de ballonvaarder dan, steeds verder van de grond kwamen. Om ons heen werd het steeds stiller en rustiger en hoe hoger we kwamen, hoe minder Frenky stonk. We hadden Jef 250 euro gegeven, die we bij Loensende Leo omgewisseld hadden voor de rouwadvertentie van Sjakie. Jef bleek behalve ballonvaarder ook fervent vreemdganger te zijn, aangezien hij tijdens de ballonvaart zeven keer gebeld werd door verschillende minnaressen, die hij allemaal wat anders wijsmaakte over zijn huidige locatie en bezigheden. 'Misschien is hij toch geen ballonvaarder,' fluisterde Frenky wantrouwig in mijn oor. 'Iedereen kan een ballon huren of stelen en onschuldige mensen wat wijsmaken.' 'We zijn al lang niet onschuldig meer,' fluisterde ik terug. 'En als je hoogtevrees hebt, moet je dat gewoon zeggen.' Jef vertelde intussen ene Samantha dat hij in de trein zat. Het leek nog steeds alsof hij nagesynchroniseerd was wanneer hij praatte. Enorm vervelend. Nadat hij had opgehangen, vroeg ik of hij ons iets kon vertellen over de omgeving. Misschien leek

het nasynchronisatie-effect minder erg als hij het tegen mij had. Jef keek verstoord op. Hij wees naar een stad in de verte. 'Dat is Antwerpen. Of Vlissingen. En daar is de zee. Dadelijk vliegen we over een naaktstrand.' Ik vond dat de luchtballon nogal richting zee ging en ik wilde in Frenky's oor fluisteren dat hij misschien toch gelijk had. Frenky tuurde naar de mensen op het naaktstrand en riep ineens uit: 'Een vrije val! Dat zou pas opwindend zijn, denk je niet? En als ik nú spring, land ik misschien wel op een meisje, in een meisje! Fantastisch toch!' Dat was het moment waarop ik me zorgen begon te maken. Ik wierp een blik op de hoogtemeter van Jef. 'We vliegen op 295,1 meter hoogte. Je zult doodvallen.' Frenky begon te lachen, heel kort, want hij wist al wat hij ging zeggen. 'Maar ik ben onsterfelijk!'

Misschien was hij dat wel. Helemaal zeker zullen we het nooit weten. Na die vier laatste woorden klauterde hij over de rand van de mand en sprong met een grote grijns op zijn gezicht naar beneden. Op een meisje is hij niet geland, wel enkele meters verder, in de zee. Ik zag het water opspatten, maar

ik hoorde geen plons. Ik hoorde helemaal niets vanuit die luchtballon. Ook niet het gegil van de naakte meisjes die opsprongen en naar het water renden, waar Frenky in verdwenen was. Ze moeten haast wel gegild hebben. Hij is nooit terug gevonden.

Zijn ouders vertrokken niet veel later. Hoewel ik Frenky en zijn familie voor dit verhaal niet meer nodig heb, moet ik toegeven dat ik het jammer vind dat ze hier niet meer zijn. Ik heb zelf nog wel eens geprobeerd drie-in-de-pan te bakken, maar ik mis een ingrediënt, daar ben ik zeker van. Moederliefde, misschien. Toen ze net weg waren keek ik vaak op van mijn kladblok, als ik in de voortuin zat te schrijven, in de hoop dat Frenky plotseling voor mijn neus zou opduiken. Hij kwam nooit. Wel heb ik voor de zekerheid een bal gekocht, die naast het krukje ligt. Voor het geval dat. Peer van de slager trok terug in zijn oude huis. Volgens Jeanneke had hij écht gezeten. Niet voor moord of drugs, beweerde hij zelf, maar voor 58 onbetaalde boetes. Ik wist niet meer wat ik wel en niet moest geloven.

- **Kleurrijke handgemaakte zijden stola's, avondtasjes, corsages**
- **Organza shawls**
- **Sieraden**
- **Avondhandschoenen**

De straten van Berkel en Rodenrijs
vulden zich
vrijdagochtend vroeg
met een kudde ontsnapte schapen.
Zo'n tweehonderd dieren dwaalden
voor een uurtje
door de gemeente.
Opgetrommelde schaaпsherders
en honden
hadden de schapen
weer snel van de straat.

-ANP-

Wachtend

-Coen van Beelen-

Nu vrienden zuchtend mijn leven ontlopen,
een vogel zaden pikt,
zwijg ik mijn toekomst vol.

Mijn plichten zijn vervuld: ouders teleurgesteld,
een vrouwenhart gebroken;
tot ik geen zin meer had.
En dan dat eeuwige geloof.
Hoe ik hem ook ontken, hij wil er niet aan geloven –
meneer hierboven heeft alle tijd.

Maar mijn laatste haren vallen uit
mijn laatste woorden zijn gesproken.
Het gebroken brood in spiegelbeeld wil verdwijnen.
En toch: ik ben de jongen die daar speelt,
het zand verdeelt en herinneringen uitspuugt
aan een rimpelloos kasteel.

Tijd eet mij langzaam op,
maar zegt dat hij een vriend is.

En alles moet nog steeds beginnen.

Oktoberavond, kwart na tien

Luchten kan niet meer,
ik zou niet weten hoe:
de ramen gaan niet open.

Probeer het nog een keer.
Ben ik veel te moe,
te moe om weg te lopen?

Kluchten gaan niet meer.
Zal mijn harde roe
mij tot een tragedie nopen?

Nogmaals op en neer.
Wat ik erin doe,
zal straks naar buiten lopen.

Als ik zeg: 'aborteer!'
zal jij dan, moederkoe,
het nieuwe leven slopen?

Of groeit het, wordt het meer;
de luiken maanden toe,
en dan, met persen, open?

-Bommenbroekje-

Wij waren achttien in getal en hadden pret voor tien.

-Berend Eijkhout-

Koude Oorlog Met de opwarming van de aarde is die helemaal van de baan

-NT-

Jij mag gezien worden Voor jou, mijn engel

-Babiche de Koning-

Ik zie je staan. Ja, ik zie je. Daar in dat hoekje met je jas helemaal dichtgeknoopt. Anderen zouden zeggen dat je er verwilderd en bang uitzag. Je haar zag er uit alsof je net je handen er door heen had gehaald en het je niet uitmaakte of het naar rechts of naar links zou vallen. Er hing een lange lok voor je bruine ogen en de rest van je krullen zag er verslapen uit. Je ogen stonden leeg met een starende blik vooruit. Je stond klaarblijkelijk op iets te wachten. Vreesde je het?

Als je aan mij had gevraagd hoe je er uit had gezien, had ik je een heel ander antwoord gegeven. Ik zag je namelijk staan met je zoekende, vertrouwde ogen. Je wist niet wat je moest doen, was de weg kwijt. In je spijkerbroek zaten de vlekken van het verven van de muur en de schaafwonden van het vallen. Je had snel je schoenen aangeschoten, niet op de veters gelet die zwart waren geworden van de modder van het droevige weer. Ik zou hebben gezegd dat je bijzonder was, met je donkerbruine ogen die alles in zich opnamen, met je nat geworden haar wat een eigen leven was gaan leven, met je verslagen gezichtsuitdrukking wachtend op je moeder die niet meer kwam. Nooit meer kwam.

Je was op de uitkijk gaan staan als een klein kind voor het raam als zijn moeder een minuut te laat is. Zij wisten niet waar je op wachtte. Ik wel. Ik heb je gemist. Ik miste je. Ik mis je nog steeds. Jij was zolang ik je kende nooit ergens bang voor geweest. Nooit vluchtte jij, jij wachtte het altijd op. Net als nu.

Hij zag me niet, dat zag ik. Jij zag me niet. Ik liep zachtjes op je af. Je begon het koud te krijgen, je rilde. Je gezicht roze van de harde regen die naar beneden sloeg. Je ogen draaide mijn richting op. Het was nog steeds stil. Ik wist niet wat je er van vond dat ik je zag staan daar in dat hoekje van je oude huis. Voor het huis van je moeder.

Ik stapte op je af. Mijn hart bonkte een ongelijk ritme in mijn borstkas. Je zag er zo kwetsbaar uit. Daar stond ik dan. Ik pakte

Jagers, O Deerne

-Darius Ormellius-

't Bronswaardig hert Vernille
zag en hoorde niet bijtijds,
't gevaarlijk knallending.
Door hormonen overmand
en geile lust verblind
was 't heerlijk maal te laat
en een snoepje voor 't spit.

Vluchten is
...leven in een droomwereld.
-Natalie Boers-

Aan dat kapelletje, dat zat onbeweeglijk

-Bernardus Arentszoon-

Daar zit hij dan. Wat een zielig eenzaam schrijvertje. Niks geen romantisch beeld van een stoffige rommelzolder, met archiefkasten die de grootste geheimen bevatten. Geen uitgedroogde rollen perkament, geen opgezette dieren, geen naakte buste om heimelijk verliefd op te worden. Niks van dat alles. Nouja, wel een zolderkamertje. Maar dan met TL-licht. En de geur van gedragen sokken die zich al een week opstapelen. Of twee. Diezelfde geur heeft zich ook meester gemaakt van zijn lichaam. Het is in zijn poriën getrokken, de geur maakt deel uit van zijn wezen. Hij is die geur. Hij draagt de restanten van wat hij aanhad toen hij voor het laatst onder de mensen was. Een vaalgrijze boxer, een half losgeknoopte stropdas en zijn lakschoenen. Nu zijn er natuurlijk mensen die zich afvragen hoe hij zijn broek uit heeft gedaan zonder zijn schoenen uit te doen. Dat was niet nodig. Op zijn beeldscherm was een witte rechthoek zichtbaar. Linksboven die rechthoek stond de titel: "Iets.doc". Laat je niet misleiden. Als hij de werkelijkheid recht had willen doen had hij er een n voor moeten zetten. Hij noemde zichzelf wel schrijver, maar was dat eigenlijk niet. Een schrijver schrijft. Hij, daarentegen, geilt op het intellectuele toontje dat hij kan aanslaan als hij met mensen praat. Ik ben een schrijver, o kijk mij interessant zijn! Maar nu, nu was the moment of truth aangebroken. –Pardon, het moment van de waarheid. Ik moet natuurlijk wel aan de doelgroep denken.– Een veelgeprezen blad had hem verzocht om een kort verhaal te schrijven voor hun aankomende uitgave. Een verhaal over vluchten. Vluchten... Vluchten! Vluchten? Vluchten. Hoe vaak hij het ook bleef herhalen, niks kwam in hem op. Vluchten, uhm, wie vlucht er? Mensen vluchten. Waarvoor? Arme negertjes vluchten voor oorlog, dikke Engelse toeristen voor de tsunami twee jaar geleden. Hmmz, tsunami... Een tsunami aan depressiviteit! Daar kan je aan proberen te ontvluchten! Hij typte het in, razendsnel met alle twee zijn wijsvingers, professioneel als hij is. Hij staaarde naar zijn creatie. Een licht gevoel van walging maakte zich meester over hem. We zijn nu op het punt aanbeland waarop werkelijkheid langzaam in fictie overgaat. Of nouja, fictie is misschien ietwat overdreven. Een lichte romantisering.

Gefrustreerd smeedt ons arme schrijvertje zijn pen tegen de muur waar hij uiteenspatte met achterlating van een diepdonkerblauwe vlek. Hij scheurde het vel uit zijn collegeblok en slingerde de prop met een mooie boog het raam uit. Op datzelfde moment vloog, door datzelfde raam, een vlinder zijn kamer binnen. Een vlinder ja. Hoe vaak vliegt er nou een vlinder je kamer binnen? What are the fucking odds?? (schijnt aan de doelgroep) Maar ons schrijvertje, ach wee, ach wee. De stumper zit zo opgesloten in zijn eigen hoofd, het is gewoon zielig. Hij ziet dit wereldwonder in het klein niet eens aan hem voltrekken. De prachtige zwarte vlinder met twee paar helblauwe ogen op zijn vleugels betreedt zijn koninkrijk en ons schrijvertje kijkt niet op of om. Hij houdt ook helemaal niet van vlinders. Het komt door hun vleugels. Vlinders vliegen niet met elegante tred, nee, ze fladderen. Ze stuiteren van hot naar her, alsof ze zomaar wat doen. Alsof hun leven uit niets anders bestaat

dan wat frivoliteiten. "Doe eens normaal!" zou hij het liefst naar vlinders roepen als ze vrolijk van bloem naar bloem hupsten. Vooral de grilligheid in hun bewegen stond hem niet aan. Vaak vlogen ze eerst minutenlang doelloos rondjes om dan, opeens, recht op je af te komen. Onze schrijver kon het gewoon niet uitstaan dat hij machteloos staat tegenover vlinders. Hij kan er niet van wegrennen, maar bovenal, hij kan ze niet doodslaan. Eigenlijk is hij jaloers. Hij wil ook een vlinder zijn. Van bloem naar bloem fladderen, zonder zich te hechten aan een specifiek exemplaar. Hier en daar een bloemetje bevruchten, en dan weer weggaan. Maar nee, onze schrijver kan dat niet. Als hij al eens een bloemetje zo ver krijgt dat hij mag landen op zijn blaadjes, wil hij dat het zijn bloemetje wordt. Hij houdt het tere bloemetje zo stevig vast dat hij haar steeltje knakt en er niks meer overblijft dan een zielig hoopje bioafval. Nee, ons schrijvertje is meer een strontvlieg. Hij leeft op overblijfselen van het leven van andere mensen, van mensen die wél een leven hebben. Hij zoemt irritant rond om mensen te herinneren aan datgene waaraan ze liever niet herinnerd worden.

Terug naar het verhaal.

Ons arme schrijvertje keek nog steeds peinzend voor zich uit. Op de muur voor hem speelde de schaduw van het vlindertje dat rond zijn tl-buis vloog. Gefascineerd staaarde hij naar het schaduwspel, terwijl hij zich verwonderd afvroeg welk een prachtig schepsel deze schaduwdans danste. Hij draaide zich om.

Ons schrijvertje bevond zich op de grond. Hijgend. Op zijn rug had hij schrammen op de plekken waar hij met zijn rug tegen de muur was gelopen. Het maanlicht viel door een klein raampje binnen en weerkaatste op de deurklink van de deur die hem scheidde van de ruimte waarin hij zich zojuist bevond. Wat was daar? Het enige wat het arme schrijvertje zich herinnerde waren de ogen. Twee paar helblauwe ogen die wild heen en weer klappend op hem af kwamen stormen. Geruisloos. Zonder aankondiging. Met de intentie om te doden. Wat moest ons schrijvertje nu? Hij kon niet de hele avond daar blijven zitten. Hij moest en zou het artikel afkrijgen. Maar hoe zou hij afrekenen met het fladderende gevaar in zijn zolderkamertje? Hij had een wapen nodig. Naast hem stond een grote boekenkast, met helemaal rechts bovenin een groot, dik boek. Met veel moeite stond ons dappere schrijvertje op en liep naar de boekenkast. Hij pakte het boek van de plank en probeerde te ontcijferen wat er op het dikke zwarte boek stond geschreven, maar in het schaarse maanlicht kon hij niet meer dan een grote letter B ontcijferen. Het moest maar. Hij hield het boek met trillende handen vast terwijl hij met zijn elleboog de deurklink naar beneden duwde.

Hij opende de deur heel voorzichtig en een steeds groter wordende streep licht viel het donkere halletje binnen. Hij speurde om zich heen op zoek naar het gevleugelde gevaar, maar hij zag

niks. Heel stilletjes duwde hij de deur steeds verder open met zijn schouder. Zijn doelwit was nergens te bekennen. Ons dappere schrijvertje speurde het plafond en de muren af maar geen teken van het snode beest. "Je kunt je niet verstoppen voor mij...", zei de schrijver met wel opvallend veel moed voor iemand die op het punt staat een vlinder dood te slaan. Zijn bevende handen klemden krachtig om het dikke zwarte boek in zijn handen, dat dan weer wel. Opeens zag de schrijver iets bewegen links van hem. Hij stapte kordaat de kamer binnen en wilde eropaf stormen, maar het was geen vlinder die hij zag. Hij zag alleen maar een wildvreemde man. Zijn haar hing in plakkerige slierten langs zijn hoofd. Zijn ogen waren zwart en keken het niet meer zo dappere schrijvertje indringend aan. Hij droeg niks anders dan een vaalgrijze boxer, een losgeknoopte stropdas en zijn lakschoenen. Maar wat nog het meest opviel was het dikke zwarte boek dat de man met kracht tegen zijn holle borst drukte. Ons schrijvertje probeerde te ontcijferen wat er op het boek stond, maar hij kon er weinig van maken. "Iedjid eb", mompelde het schrijvertje zachtjes. Iedjid eb... Was het misschien Hebreeuws? Of Arabisch?

Plotsklaps bewoog de man. Zijn linkerarm, of nee, zijn rechterarm, kwam krakend in beweging en wees recht naar ons schrijvertje. De kaak van de man zakte langzaam naar beneden. Zijn rottende tanden werden zichtbaar en de man

produceerde een diep gorgelend geluid. Uit zijn keel kwam een enorme stroom pikzwarte vlinders, met ieder twee paar helblauwe ogen. Het angstige schrijvertje probeerde weg te rennen maar de zwerm sloot hem in. Hij maaide wild om zich heen met het boek en sloeg zo veel mogelijk vlinders uit de lucht. De vlinders vielen hem massaal aan en het verzet van het schrijvertje stokte. De vlinders kropen in zijn neus, zijn oren, zijn mond en bedekten tenslotte zijn ogen, totdat alles langzaam zwart werd...

Wild maaiend met zijn armen en badend in zweet werd het schrijvertje wakker. Hij opende zijn ogen maar de wereld bleef zwart. Toen hij de vlinders uit zijn ogen wilde krabben stuitte hij op iets hards. Het was zijn boek. Het boek dat zijn leven had gered. "Iedjid eb, wat zou ik toch zijn zonder jou!" De schrijver drukte het boek aan zijn lippen en drukte het, zoals zo vaak die avond, dicht tegen zich aan in een innige omhelzing.

Ondertussen lag aan de andere kant van het boek het levenloze vlinderlichaampje plat en roerloos tegen de zwarte kaft aan. Haar vleugels waren bruto geknakt en haar lijfje geplet, maar ze zinde op wraak. Haar pikzwarte bloed doordrenkte het boek en beet zich al sissend een weg door de kaft. Nu was Genesis aan de beurt. Nog maar heel even en het einde komt in zicht...

*Vluchten is
...weglopen voor de dingen die
je beangstigen -Erika de Joode-*

Lademelk

-Klaas la Roi-

Wat vind ik het toch lekker om even alleen te zijn en samen met mijn choco te peinzen. Ik verdwijn een beetje in gedachten en zit hier half verdoofd om de plattegrond te vinden van dat doolhof in mijn hoofd.

Syndroom van thuiskomst

-Rebecca Griesmeel-

ik ga weer weg. ik kom weer nooit meer terug. dit keer is het echt. ik fiets al langs de brug.

ik weet niet wat ik denk te zoeken. niets dat ik ooit nog vind of delf. hier ligt geen belofte voor later, slechts een vreemd gelijkend zelf.

het snelle rijden is mijn trappen of de wind. ik val samen met verplaatsing. ik ben jong en oud en kind.

onder mij rolt het perron te langzaam weg. ik wrijf de gezichten uit mijn ogen. gehuild heb ik niet. wel als het had gemogen.

Vluchtige kus, lach.
Stiekeme kus, lach.
Verliefde kus, lach.
Geen kus, dag.

-Anoniem-

Flight CI065

-Jennifer van den Akker-

“Flight CI065, please board now at gate number three.” klinkt een vrouwelijke stem die van alle ‘r’-en in de zin een ‘l’ maakt. Ik lach; als je hier als buitenlander een pakje sigaretten wilt kopen, zeg dan ‘Mallbolo’, anders krijg je alles in je handen gedrukt behalve een pakje Marlboro. Deze overdaad aan ‘l’-en is niet te wijten aan een overmatig alcohol gebruik, wat in sommige gevallen kan leiden tot een enigszins minder articulatorische uitspraak omdat je spraakorganen verslapt zijn door de alcohol.

Nee, de Thai heeft gewoonweg niet het vermogen over een dergelijke fysieke capaciteit om een redelijke ‘r’ uit te spreken. Afijn, ik zit hier al vier uur te wachten op het vliegveld van Ko Sumui, totdat deze met ‘l’-en overvolle omroep door de luidspreker lalt.

Bevallig vliegveld trouwens, dat vliegveld van Ko Sumui. Luxe stoelen met grote zachte kussens, een soort mini-catering met gratis koffie, thee en cake, zo’n chic toilet dat je met je handen niets aan hoeft te raken (tenzij je van het mannelijk geslacht bent) omdat alle deuren en kranen vanzelf opengaan.... De Thai weet dan misschien niet hoe je een redelijke ‘r’ uitspreekt, maar wel hoe hij een behaaglijke sfeer schept. Zo ook op Ko San Road; waar het welkome gevoel het wint van de eeuwige chaos op deze drukke straatmarkt van Bangkok.

In Chinatown; waar de indrukwekkendheid van de cultuur het wint van alle verschillende geuren van eten die zo doordringend aanwezig zijn, dat je besluit om je lunch maar even over te slaan. En op het Vegetarian Festival; waar de kleuren van lampions en kaarsen het winnen van de geuren die nóg veel dieper je neus infiltreren, dat je voor de rest van de week wel gegeten hebt. Ook in de tempels, tijdens het raften en op de stranden.... Altijd dat gemoedelijke sfeertje.... De lallende omroepster verstoort mijn gedachten en ik besef dat deze heerlijke vakantie voorbij is; een twaalf uur durende vlucht naar Nederland.... Naar Nederland, waar ik alle hectiek en verplichtingen, kou en regen even ontvlucht was. ....Naar Nederland, naar Leiden... waar men trouwens ook geen redelijke ‘r’ kan uitspreken... maar dat terzijde, ik moet mijn vlucht halen.

Veelucht

*-Bommenbroekje-
(uit: verenigingsblad Bond voor plattelandsvrouwen)*

In de reeks: Pareltes uit verenigingsbladen

We werden opgehaald door een heuse tourbus, met een reuze grappige chauffeur. We gingen naar Apeldoorn, naar het politiemuseum, dat was best interessant. Onvoorstelbaar hoe geraffineerd het korps landelijke politiediensten te werk gaat. Daarna hebben we geluncht op het terras van ‘de Gouden Engel’. De kans op regen was weliswaar hoger dan voorspeld, maar ook weer niet zo hoog dat het ook inderdaad regende die dag. Ik had karnemelk en een uitsmijter. Daarna kregen we een rondleiding door het centrum, door een jonge gids. Ik heb niet zo goed opgelet, want Dirkje en ik hadden samen de grootste lol. Toen hebben we gegeten bij ‘de Brugwachter’, waar de hamlapjes niet zo goed gaar waren. Maar ja, die mensen hebben het natuurlijk ook heel druk. Vol dat het zat! ’s Avonds met de hele bups weer in de tourbus en terug naar huis. Eén voor één werden we thuis afgezet, behalve Mien en Coba, die in het zelfde buurtschap wonen.

De vlucht van de gans

*-Bommenbroekje-
(van: Homepage Ondernemersvereniging De Gans)*

In de reeks: Pareltes uit verenigingsbladen

De eerste thema-avond werd gevuld door Bert de Kooij, bedrijfsdeskundige, en een discussie over zijn lezing. Bert de Kooij bood ons vele nieuwe inzichten in hoe we de onderlinge en externe communicatie binnen en van ons samenwerkingsverband konden optimaliseren. Zo gaf hij ons de tip om na een lang proces het beleid dat ontstaan is altijd terug te koppelen aan het uitgangspunt waarmee je begonnen bent. Dit om met een vertrouwde en tegelijkertijd nieuwe kijk problemen die in het nieuwe beleid verstopt zitten te kunnen ondervangen. Een ander nieuw inzicht was de SWOT, een term uit de bedrijfs-wetenschap. Het gaat dan om een analyse van je Strengths, Weaknesses, Opportunities en Threats. De discussie na afloop leverde veel stof tot nadenken op. Veel mensen zijn de uitdaging aangegaan om te kijken hoe je deze dingen kunt omvormen tot iets werkbaars in de praktijk van het ondernemerschap. Een van de aspecten waar we erg veel mee konden was het aspect synergie. Om dit verder uit te diepen is er een nieuwe avond georganiseerd. Info daarover volgt nog.

De vlucht van de arend

*-Bommenbroekje-
(uit: De Roodbroek, verenigingsblad van vv Wieringerwaard)*

In de reeks: Pareltes uit verenigingsbladen

De wedstrijd van afgelopen zondag: onze senioren 2 tegen de eerste senioren van Oudesluis. Linksback Harm speelde weer als vanouds, hij liet bijna niemand passeren. En ook Theo B, bijgenaamd “de trein”, stond zijn mannetje. Over mezelf kan ik maar beter mijn mond houden. Keeper Jan stopte zo veel hij kon. Het middenveld was verzwakt doordat Lex ziek was, nu stonden Ferry en Piet er alleen voor. Maar niet alleen, want ook onze spitsen stonden paraat en legden de tegenstander het vuur aan de scheenbeschermers. Arno en Theo W losten veel schoten, maar het was vooral Arend die over het veld vloog. Wat een geweldenaar is hij: soepel, snel, met zijn ranke benen. Waar hij passeerde stonden de Oudesluizers met hun mond vol tanden. In de 81e minuut had hij weer zo’n actie. Het werd achter de middellijn opgezet, door een pass van de trein, en Arend counterde tot in het zestien meter gebied, sprong over een verdediger heen en vloog op het doel af. Op het laatst tikte hij de bal naar rechts en boog zelf af naar links, daarbij de keeper van de tegenpartij op het verkeerde been zettend. De bal rolde rustig over de lijn en het was 1-0! Arend trok zijn shirt uit en iedereen kon zijn smalle, maar gespierde bovenlichaam bewonderen. Hij nam een aanloop voor zijn fameuze flikflak. Je zag zijn pezen spannen en ja hoor hij deed het hem weer! Eigenlijk had de wedstrijd toen moeten eindigen, op dat moment van glorie, toen Arend besliste dat vv Wieringerwaards senioren 2 genadeloos zouden zegen vieren over Oudesluis. Na nog negen minuten was de wedstrijd afgelopen en ik was de eerste om Arend te feliciteren. Wat een kerel.

Vluchten is
...op zoek naar een betere toekomst.
-Natalie Boers-

Vluchtig bezoek

-Dennis Koopman-

Is het u ook wel eens opgevallen dat schrijvers overal graag over lallen maar dat het kleinste, vaak betegeld kamertje waar wordt gezeken, gepoept en gescheten meer dan eens expres is vergeten?

Nee, wat wij doen en laten op dat toilet is te weinig op schrift en rijm gezet terwijl wij er toch toe veroordeeld zijn een aanzienlijk gedeelte van ons leven daar te besteden en toch is het in de kunsten angstvallig vermeden

Ja, schrijvers zijn ervoor op de vlucht terwijl menig mens de wc-deur vaak zeer opgelucht en kilo's lichter weer achter zich sluit dat er ook vaak een luchtje zit aan die ontlasting, is geen verrassing en maakt ook niets uit

Wat doen we daar toch met de deuren op slot? de rits opendoen, de broek of iets dergelijks af laten zakken niet omdat het kan, maar omdat je zo mot! Hoge nood of hoogwater, spetter, pieter, pater

De één maakt er een sport van in letters te kakken een ander smst het liefst op de plee leest er de krant, krijgt een idee bekladt er de muur met onzinnige zinnen de één gaat er alleen heen, de ander met hele gezinnen

Het is te begrijpen, de vlucht voor de pot Met schaamte omgeven, met de kreet van een zot Erg mooi of erg schoon is het meestal niet alhoewel, het ligt er maar net aan hoe je dat ziet

We voelen geen drang om verhalen te schrijven over het doen van deze behoeftes van onze lijven en vluchten vaak zelf weer heel snel en koket zelfs het allerliefstalligste watercloset

Is het jammer dat, in woord en in beeld het toilet nooit een hoofdrol is toebedeeld (Ja, door Duchamp, al zijn velen dat vergeten) hoogstens een bijrol, vooral voor de lach? Is het dan slechts Schoonheid die schitteren mag?

Ach, de boodschap ervan, of die nu groot is of klein zou ons al van kinds af aan bekend moeten zijn Ik zeik, jij zeikt, wij hebben gezeken De pispot is vooral in de fictie ontweken maar ontbreekt beslist niet in ons dagelijks leven

Ik ga nu ook vluchten, het duurt me te lang geen rijm dus meer over kalenders, of (afwezige) closetrollen, of bijzonder behang Ik hoop dat de lezer het mij wil vergeven en was nu mijn handen, in (on)schuld, met zeep en schei nu weer uit met al mijn gedweep

Met het blauw van de zee,
of het groen van het gras.
Via 't donker van 't woud,
of de geur van 't moeras.

Het kan me niet schelen
waarheen ik zal gaan.
Het zal mijn pad leiden
bij 't licht van de maan.

-Natalie Boers-

Storm

-Nina Bouwmeester-

Het stormde langs de kust. Schuimende golven sloegen stuk tegen de pier. Midden op zee hingen een paar surfers in de wind. Ze had haar schoenen in haar hand en haar broekspijpen een stukje opgerold. Nat zand en vlokjes schuim kleefden aan haar voeten. Ze liep over een verlaten stuk strand. De zoute wind probeerde haar weg te duwen van de vloedlijn, het strand op, richting de opwaaiende duinen. Maar ze wierp zich er tegen in, met een vastberaden verbetenheid alsof ze geroepen werd door het onstuimige water. De lange panden van haar openhangende jas vlogen om haar heen. Ze wist niet waarheen het strand haar leidde. Door haar tranende ogen zag zij niets dan grillige strepen grijs, haar oren zaten dicht met loeiende lucht. Ze kon alleen vooruit. Gedachten, woorden, flarden van herinneringen werden uit haar hoofd gespoeld. Ze zoog haar longen vol en liet de frisse wind door haar lichaam waaien. Toen bleef ze staan, tot haar enkels in het onstuimige water. Een verlaten strand om haar heen, meeuwen deinend op de wind, krijsend van genot. Ze sloot haar ogen en richtte haar gezicht naar de grijze hemel boven haar. Een harde hulpeloze kreet steeg op, dwars door de storm, galmde over het water en kwam tot demping tussen het zand. De wind leek haar adem in te houden. Hijgend veegde ze haar ogen droog en keek bewegingsloos uit over zee. Ze staarde naar de verre horizon, waar de masten van de zeilboten langzaam achter verdwenen. De wind streelde troostend langs haar wangen, speelde met haar haar. Toen klonk er een claxon. Langzaam draaide de vrouw zich om en zag de auto op het duinpad staan. Zonder zich te verroeren nam ze de man waar die met grote stappen op haar afliep. Hij pakte haar arm, keek haar aan. Hij fluisterde wat, streelde haar langs haar wang. Ze knikte zachtjes. Hij trok haar jas recht en deed wat knopen dicht. Ze keek naar zijn handen, naar haar voeten. Voorzichtig legde hij een arm om haar heen, fluisterde in haar oor. Haar blik gleed nog een keer over de eindeloze zee. Hij verstevigde zijn greep om haar middel en samen liepen ze richting het duin. Bij de auto aangekomen nam hij haar schoenen over en legde ze in de achterbak. Hij opende het portier, ze stapte in. De oplaaiende wind overstemde de startende motor.

Vlucht

-Mathijs Werring-

Ik ren heel hard wanneer ik jou zie
Een van ons is weg en ik weet wel wie
Simpel werd ingewikkeld
Agressie werd geprikkeld
Is tijd niet het meest helend?
Of blijft het zo vervelend?
Een vlucht is vrucht met een l
Hoorde je dan niet die rel?
Loop rond, kijk naar het puin
De rommel, het bloed in de tuin
Sta nu eens stil
In plaats van steeds te rennen
Als dit is wat je wilt,
Ik kan er niet aan wennen.
Vlucht
Je tijd is op
Vlucht
Ik ben weg
Dat klopt.

Vuile naalden

-Rockpapa_52-

verkregen bij de eerste persing
harde, zwarte olijfolie
zo donker
als
de donkere kant van de maan

kgggt, zei Floyd
kggggggggt
kgg..ie is r...ggt
die is roze,
zei Floyd,
de donkere kant van de maan,
zei Floyd.

verkregen bij de eerste aankoop van de eerste persing
de stofdoek, voor mijn platte maan
aan twee zijden donker.
ik veeg het stof
van mijn platte maan

geluiden van vroeger
hanging on in quiet desparation is the English way
on the run

ik poets de plaat en vlucht naar het verleden

De laatste dagen van de mens Godevaert

-Mark de Haan-

Jij bent geen toeval. Jij zult het parfum moeten duiden en zijn getal is 4,27. Zo werd gesproken over Godevaert, ten tijde van zijn geboorte.

Het was nog vroeg. Voor het eerst in twintig jaar was de zon zichtbaar, al was hij nog niet opgekomen. Het geblakerde wc-papier, dat jaren als een onafzienbare zwerm verknipte kraaien de zon had verduisterd, was eindelijk gaan liggen en de gehele aarde was ermee bedekt. Godevaert liep door de straten en keek omhoog. Elders zouden ruiten het zonlicht hebben weerkaatst, maar niet hier, want geen ruit was nog heel. De huizen staarden hem met gebroken ogen aan. Een van die kapotte ruiten behoorde aan de plaatselijke rommelwinkel. Een winkelbediende stond achter de toonbank. Zijn ogen en mond waren vol van verbrand wc-papier dat naar binnen was gewaaid. Met een kunstig verknutselde stofzuiger blies hij zo goed het ging de verkoolde snippers weer door het gebroken vensterglas naar buiten, maar omdat hij niets zag, bleef het meeste papier in zijn winkel circuleren. Godevaert stapte door het venster naar binnen. Eenmaal binnengekomen zette hij zich op een stoel, midden in de zwartpapieren windhoos. Hij had goede hoop dat hier informatie over het parfum in te winnen was. De winkelbediende zette de geconverteerde stofzuiger af en sprak: – ...?

– U bent erg slecht verstaanbaar, antwoordde Godevaert hem. De winkelbediende pakte een zilveren lepeltje en schepte het roet uit zijn gekloven mond.
– Wat mag 't zijn? hervatte hij zich en ontblootte precies vierenzestig zwartbenen, puntige stompjes.
– Wat heeft u zoal?
– Tandem, wel vierenzestig. Maar ook zilveren lepeltjes en roetig papier.
– Doet u mij geen roetig papier. Er is al genoeg ellende in de wereld.
– Dat kunt u wel zeggen, ja. Maar is dat ook zo?
– Zulks heb ik vernomen, uit betrouwbare bron.
– Wel, wel.
– Yes, a very reliable one.
Na dit woord stond Godevaert op. Teleurgesteld dat de winkelbediende hem niet aan parfums had kunnen helpen, ging hij naar buiten.

Duister: geen venster was geopend, want alle sponningen waren zonder glas. Maar wie zou de moeite nemen vensters te openen,

als hetzelfde bereikt is door niets te doen? Een gemakkelijke vraag is het niet, maar de waarheid. Deze ligt dicht bij de naam van het parfum.

Godevaert liep, papier in en om zijn schoenen, want papier bedekte de gehele aarde en geen boom was nog in leven, behalve misschien de levensboom. En in de straat, hoge huizen aan weerszijden, maar geen bomen, nee, bomen waren er niet, juist geen bomen, geen grote en geen kleine, om maar niet te spreken van een levensboom – in deze straat dus, gebeurde het. Godevaert liep en zag honderden, duizenden oude mannen. Zo ver het oog reikte oude mannen, één ervan zelfs met een rode hangsnor. Hij passeerde hen allen, maar bij de laatste bleef hij staan. Het is niet moeilijk te raden dat uitgerekend deze laatste in het bezit was van een hangsnor, een hangsnor die rood was, een rode hangsnor. Godevaert bekeek de man met een doordringend oog. De man stond zo goed als stil. Nauwelijks bewoog hij en ook zijn snor hing stil. Een moeilijke taak, een kolfje naar zijn hand. Wiens hand? Godevaerts hand, want zijn oog is doordringend, maar zijn hand is onbegrijpelijk. Hij mat zich een onhoudbare pose aan. Strak keek hij voor zich uit en sprak: – Hete is een anagram van thee, maar het heeft er ook betrekking op. Hetzelfde geldt voor adem en made, al liggen deze eerder in elkaars verlengde.
– Wellicht, antwoordde de man, maar laten we vooral de lepel niet vergeten en het belang daarvan voor de derde wereld.
– Dat is uw recht, al vermoed ik dat zilver in zijn vuistje lacht. Godevaerts antwoord verbaasde iedereen die het gehoord had, niet in de laatste plaats de man die zich de bezitter van een rode hangsnor mag noemen. Deze man, draaiend aan zijn snor, stond perplex, verkeerde, als men wel zegt, in opperste verbazing, ja zo verbaasd was hij, dat hij ervan opkeek, maar toen hij opkeek was Godevaert al aan de horizon.

Godevaert nam de omgeving eens goed in zich op. Hij keek rond en constateerde dat alles onnoemelijk klein was, bijna onzichtbaar tot één lijn samengevloeid. Maar hij, Godevaert, had zijn natuurlijke grootte behouden. Het enige dat nog groter was dan hij, was onbestaanbaar. Hij nam een duimstok uit zijn kontzak en niet zonder moeite mat hij de dikte van de lijn die aarde en lucht van elkaar scheidde. Zijn bevindingen beitelde hij in een stuk steen van de rommelwinkel (twee vijfennegentig). Oneindig waren de velden en de rest was onmeetbaar klein. Stelt u zich voor! De mensen die zich ergens anders dan bij de horizon bevonden, moeten gedacht

hebben dat het einde was gekomen. Een man, groter dan de maan met haar zilveren schijn, nu al aan de horizon!

Iemand zegt 'parfum' en een vreselijk, afschrikwekkend raadsel is geboren. Een raadsel dat oneindig onoplosbaar lijkt. Maar ach! Zijn niet alle raadselen in beginsel onoplosbaar? Ach! Zijn niet alle raadselen pas oplosbaar tegen de tijd dat de oplossing zich heeft aangediend? Och! Is dat niet het raadsel der raadselen? Neen! Dat is niet het raadsel der raadselen! Raadseliger was bezien vanuit het periodiek systeem niet mogelijk. Nooit zou hij het parfum kunnen duiden, maar nooit zou hij opgeven. En hij kocht een schaakcomputer die hij Boggle leerde spelen, om zo tot een oplossing te komen.

Dagen achtereen speelde hij het spel. Zonder eten, zonder drinken, zonder zijn hoofd te ruste te leggen. Honderden, duizenden woorden legde hij neer, en toen hij alle woorden had neergelegd, begon hij koortsachtig neologismen te genereren. Ter plekke bedacht hij nieuwe woorden en gaf er direct een betekenis bij. Prachtige woorden waren erbij, maar juist deze woorden werden slechts eenmaal gebruikt. Eenmaal! En dan nog door Godevaert, bij het Boggelen, om de schaakcomputer te verslaan. Na enige dagen begon slaapgebrek hem parten te spelen. Omdat de schaakcomputer daarvan geen last had, maar juist alle gebruikte woorden kon onthouden door ze op te slaan, kreeg hij de overhand. De strijd werd steeds ongelijker en hoe Godevaert ook probeerde, het gemak waarmee de schaakcomputer hem telkens weer versloeg, werkte ontmoedigend. Zelfs waren de pionnen al naar huis gestuurd, hoefden de torens niet meer mee te doen, waren de paarden op stal gezet, hadden de lopers de benen genomen, kon de koning zich terugtrekken in een van zijn vierenzestig zalen. Alleen de dame speelde nog. En de zon, die al deze dagen zichtbaar was geweest, maar niet opgekomen, begon te klimmen vanuit het westen.

– Voorwaar, een bevreedende gewaarwording, sprak Godevaert zijn tegenspeelster aan, zo'n opkomende zon in het westen.
– Maar het raadsel blijft onopgelost, antwoordde de dame koel.
– Onopgelost, maar niet onoplosbaar, geenszins onontwarbaar en niet in het minst dodelijk.
– Denkt u?
– Ik denk, dus ik ben. Zei ik u al dat hete

een anagram is van thee, terwijl het er ook betrekking op heeft? De dame deed er het zwijgen toe, maar er was geen vriendelijk woord bij geweest. Veeleer leek ze op zijn vernietiging uit. Godevaert ondertussen, zag zijn kansen met ieder nieuw spel afnemen. Het beeld waarachter de dame schuilging begon te gloeien en hij voelde nattigheid. Niet alleen onder zijn oksels. De dame werd groter, groeide angstwekkend snel, als een gemanipuleerde kool en gelijk met haar groei steeg de temperatuur. Het scherm zou haar niet lang meer kunnen vasthouden. Intussen had Godevaert al zijn kleren uitgetrokken. Het zweet gutste uit zijn poriën, die stuk voor stuk perfecte cirkels vormden. Om hem heen ontstond een brakke plas. De beeldbuis begon te trillen en te roken. Getik van metaal op glas. Een knappend geluid uit het binnenste van zijn monitor. De kroon, waaraan men de koningin herkennen kan, deed het beeld barsten onder druk. De dame brak uit als de malaria en een wee parfum vulde de ruimten, woei over de velden. Godevaert snoof de geur op. In al zijn vezels voelde hij: de naam van het parfum is de sleutel tot het behoud. Hij moest snel zijn, want uitstel was er niet, evenmin als een herkansing. Ze stond al voor hem, in ijs en almacht en vol ornaat. Minuten, seconden restten nog. Maar de dame groeide door. Ze bleef in omvang toenemen en de temperatuur hield gelijke tred met haar groei. De kunststof onderdelen van zijn computer begonnen al te smelten. Haar bewind was als een kanker: het breidde zich uit, maar niemand had er baat bij. Hij had de moed in zijn schoenen kunnen voelen zinken, als hij nog moed zou hebben gehad, maar de enige moed die hij nog had, was die der wanhoop. Hij probeerde:

– Laten we douchen en elkaar beurtelings oraal bevredigen. Dat zal wel helpen.
De dame lachte verachtelijk.
– Het op een akkoordje gooien? Met de man van de horizon? Nooit!
– Geef me dan in ieder geval een aanwijzing, stomme hoer!
Het gebarsten glas van zijn computer straalde een tegelijk steriele en ziekteverwekkende hitte uit. Zijn poriën schroeyden dicht. Godevaert zag de wereld en hij huilde. Niets kon nog worden gered. Hij had een opdracht, maar nu zijn poriën waren dichtgebrand, hoopte het zweet zich in hem op. Feitelijk gezien was hij verslagen. Hij had gefaald. De dame had hem gemangeld. Niemand kon zich nog voor haar verbergen. Ze was, tegelijkertijd, alles onthullend en niets

ontziend. Onverbiddeijk en met een zuiver sadisme in haar doodse ogen legde ze haar laatste woord neer. Gedachten van de meest onbruikbare soort schoten hem door het hoofd. Een superieure stilte lag over de vierenzestig velden en in de ruimten broeide het. Vóór hem rilde het allesbeslissende woord, de afschuwelijkste lettercombinatie in zijn woeste naaktheid. Acht letters grijsden hem aan met een vertrokkenheid, die men alleen om de mond van een tot de dood gemartelde wel eens ziet: a r g e n t u m. Hij had meer tijd nodig, meer dan hem lief was althans. Meer ook dan de dame lief was, want zij was in het geheel niet lief. Eerder was zij satanisch te noemen en ze opende, onder hard gelach, een grote glazen fles. Ook voor Godevaert was het een hard gelag, want in deze fles was het parfum, dat hij niet had kunnen duiden. Een penetrante oudedamesgeur vulde de ruimten en reisde over de velden. De dame, tot monsterlijke proporties uitgegroeid, schreeuwde: – IK, IK ben het! IK ben het die over dood en leven heerst, over leven en dood. Alles begint en eindigt met MIJ. IK ben de vleesgeworden adem voor het leven, IK ben de aasetende made die leeft van de dood. DAME, made, adem. En niemand heeft het herkend! Niemand heeft geweten, dat al die tijd, IK de enige was die de wereld voor de ondergang had kunnen behoeden. Zelfs de naam van het parfum is niet ontraadseld! Godevaert, in angst en beven, deed een knieval en verbrandde zich lelijk. Dat kwam zo: hij had geen broek meer aan en het zweet waarin hij zat, zijn eigen zweet, was niet verdampt, maar door de hitte van zijn beeldbuis aan de kook gebracht. Hij wilde smeken, spreken, antwoorden, want de naam lag in het periodiek systeem verborgen. Zijn spieren spanden zich om zijn mond te openen. Er gebeurde niets. Zijn lippen waren geheel met elkaar verkleefd. Met bovenmenselijke inspanning en onder hevige pijnen scheurde hij, door de goden bijgestaan, zijn lippen van elkaar. En terwijl de interende hitte zijn keel verdroogde, zijn haar verbrandde en zijn ogen uit hun kassen deed smelten, opende de dame haar mond. En de adem die van haar uit ging, verdikte zich en nam de vorm aan van een witte worm. En nog vóór Godevaert zijn hersenen bereid had gevonden tot het formuleren van het allesomvattende antwoord, ging de made bij hem in.

Skinny

-Thorsten Denekamp-

Actieverpakking
Drie voor twaalf
Emmerkots
En
Beautiful

Geestverzwakking
Peluw vast
Chicklitdroom
En
All by myself

Hartverzakking
Chipszak vol
Allenigte
en
Nothing compares to you

Uitvissen wie plichtig is
Bezorgde moeders huilen
Over vluchtgedrag van meisjes
En
één lange kromme jongen

Skin and Bones

Gebedssonnet

-Klaas la Roi-

Misten, nevelen, wazen
koud en hard als steen
doden jonge dwazen
maar zelf ben ik er geen.

Na jaren van alleenzaamheid
pijn en zwart verdriet
ruwe ondoordraaglijkheid
vlucht ik in dit lied:

Verhef mij God, o Hoogverheven
til mij naar uw hemelrijk
laat me nu gelukkig leven.

Dit wolkendek, zwart, egaal gelijk
moet de tonen door gaan geven
voor ik vlucht in dood, bezwijk.

Well isn't this nice?

-Erika de Joode-

“Weet je wat jij zou moeten doen?” vroeg de dokter me. Ik kwam niet verder dan de Kamer van Koophandel, dus gaf hij zelf het antwoord maar: “Je moet er even tussenuit gaan, even helemaal weg.” (Omdat ik nu niet veel verder kwam dan Center Parcs, besloot de dokter verder te praten.) “Lekker naar het buitenland, ergens waar het lekker warm is, waar je je zorgen even kunt vergeten, waar je volledig tot rust kunt komen!” Nagenietend van deze zelfgecreëerde drieslag keek hij me met glimmende ogen aan. “Wat vind je?”

Tja, wat vind ik? Ik was al veel eerder dan deze ongetwijfeld bekwame dokter op het idee gekomen er even tussenuit te gaan. De werkdruk begon me parten te spelen, en dat maakte de thuissituatie er niet beter op. Mijn vrouw weet het altijd zo mooi te zeggen. “De kinderen vragen steeds of pappa op vakantie is omdat je nooit meer thuis bent; je zit altijd op de zaak!” zegt ze dan bijtend. Zucht. Even er tussenuit. Het klinkt zo aantrekkelijk. Een vlucht uit het hedendaagse – ik wilde zeggen: treurige – bestaan, met zijn grijze muren, donkere luchten en altijd die druk. Een vlucht, letterlijk, want als ik het doordachte advies van de dokter opvolg, is mijn rust alleen bereikbaar via het vliegtuig. En laat dat nu net het detail zijn dat ervoor heeft gezorgd dat ik niet al veel eerder ‘er even tussenuit’ ben geweest.

Vliegtuigen, ik krijg al de rillingen als ik ze door de lucht hoor daveren; krijg dan bijna medelijden met de arme passagiers die in het vliegende object opgesloten zijn als cijferrondjes in een bingomolen – ze komen er pas uit wanneer het apparaat dat toestaat. Maar misschien is nu de tijd aangebroken deze angst te overwinnen. Vluchten kan nog, nu nog wel. “Wat? Je gaat écht op vakantie? Dus je laat mij met de kinderen een maand alleen?” Mijn vrouw reageert altijd erg meegaand op dit soort spontane acties.

De twijfel slaat toe. Is dit wel een goed idee? De dokter, de dokter, hij zei het. En hij kan als geen ander weten wanneer een mens rust nodig heeft. Mijn collega's moedigen mijn plan ook aan. Logisch ook, die zijn het inmiddels ook wel zat om iedere dag tegen een brak hoofd met blauwe wallen aan te moeten

Het is helaas dus geen klankgedicht
Ik denk dat mij dat niet ligt
Allicht probeer
Ik het een volgende
Keer op keer
Weer een fietsbel
Pringggggg

-NT-

kijken. Voor mij tien anderen. Toch? Tickets, tickets. Hoe boek je die? O, internet. Even zien. Curaçao, dat lijkt me wel wat. Van sommige landen heb je een bepaald beeld. Curaçao is daar een uitstekend voorbeeld van. Bij het horen van die naam denk ik aan witte stranden, palmbomen, zon. Rust, strand, kokosnoten. Precies wat ik nodig heb, volgens de dokter dan. En oké, ik erken zelf ook dat ik het nodig heb, laten we wel wezen.

Uw ticket is geboekt, als ik de website moet geloven. En dan begint het pas: koffers pakken, voor een maand afscheid nemen van familie en vrienden (die zag ik sowieso al amper, maar het idee is toch aardig), bezinnen. De grote dag breekt aan. Vrouw en kinderen gaan mee naar het vliegveld, vrouw is al behoorlijk bijgedraaid. Ze ziet zelf ook wel in dat het niet langer zo door kon gaan, zo gestrest en zo moeizaam. Ik begin al behoorlijk de zenuwen te krijgen, en ik heb nog geen een vliegtuig gezien – ik weiger consistent naar buiten te kijken. Daar is de douane al; ik begin opeens te twijfelen of ik mijn nagelvijl nu wel of niet in mijn handbagage had gestopt – ook in het buitenland moet er immers gevijld worden. “Dat maakt toch niet uit,” hoor ik mijn vrouw zeggen, “Curaçao is geen onderontwikkeld land; je kunt altijd een nieuwe kopen.” Waarom heeft ze altijd gelijk?

De douane is er nu echt, vlak voor me. Vluchten kan nog, maar ik wil de andere kant op vluchten, naar de andere kant van de oceaan. Ik geef mijn kinderen een kus; ze beseffen nauwelijks dat pappa nu werkelijk op vakantie gaat. Mijn vrouw kijkt me aan; ik kijk terug, recht in haar ogen. Een omhelzing volgt; ik zal haar missen, ondanks alles. Dan loop ik met mijn handbagage, zonder nagelvijl, de douanepoortjes door. Ik kijk niet meer om.

De architecten van gate B6, waarin ik op plastic stoeltjes moet wachten tot mijn vliegtuig vertrekt – ik krijg nog steeds de kriebels van het woord alleen al – hebben goed over het ontwerp van de gate nagedacht, dunkt me. Vooral mensen met vliegangst zijn hierbij bijzonder goed bevoordeeld. Glazen wanden, all over the place. Vliegtuigen, ik zie ze overal! Het zweet breekt me uit. De hoop naar de grond kijkend door de slurf van het vliegtuig te lopen, zonder het toestel ooit zelf te hoeven aanschouwen, blijkt ijdel.

De vrouw naast me kijkt me aan, of het wel goed met me gaat, vraagt ze. Ik antwoord van wel. Dan is het moment van de slurf aangebroken; iedereen loopt het vliegtuig in. Ik zit aan het gangpad, gelukkig. Ramen zijn in dit geval niet aan mij besteed. De stewardessen (eentje heeft een uitzonderlijk grote neus, ik dacht dat ze daarop afgekeurd werden) beginnen een verhaal over nooduitgangen en zuurstofmaskers. Je moet eerst jezelf helpen en dan je kind, dat is het enige wat ik opvang. Jammer dat ik geen kind bij me heb.

“Koffie of thee, meneer?” De stewardess met de grote neus staat plotseling naast me. Ik moet niet aan koffie of thee denken. “Waar zijn de kotszakjes?” vraag ik daarom maar. Haar gezicht verandert in één grote klomp medelijden; met meer liefde dan ik ooit gezien heb als het om kotszakjes gaat, reikt ze me een zak aan die nog het meest aan een HEMA-tas doet denken. “Alstublieft, meneer.” Mijn dank is uitermate groot.

Gebulder van de wind. Het vliegtuig gaat heen en weer. De stewardessen verdwijnen verrassend snel naar de voorkant van het vliegtuig. Nog meer gebulder. Het is alsof het vliegtuig tolt door de lucht. Dan, een klap, en nog een. Gegil van de passagiers. Ik weiger nog steeds naar buiten te kijken, zit niet voor niets bij het gangpad. De meeste passagiers zijn inmiddels opgestaan; ik blijf zitten. Met mijn kotszakje, dat wel.

Dit is het nu, waar ik altijd bang voor ben geweest bij het horen van het woord ‘vliegtuig’, of iets anders wat daarmee in verband staat. Dit is het. This is it. En nu het gebeurt, ben ik rustig, blijf ik rustig. Ik denk aan thuis. Aan mijn kinderen, mijn vrouw. Aan mijn vlucht, die nu geworden is tot een vlucht uit dit leven.

And as the plane crashed down, he thought: “Well, isn't this nice?”

***Mr. Play It Safe was afraid to fly
He packed his suitcase and kissed his kids good-bye
He waited his whole damn life to take that flight
And as the plane crashed down he thought
'Well isn't this nice...'
(Alanis Morissette: Ironic)***

Vastgevluchten

-Klaas la Roi-

Achter mij klaagt een hoop herrie naar me
en verdwijnen langzaam in de horizon
toch kan het hemelse ik niet bereiken
want vluchten kent geen einde omdat je vlucht wat je nazit

Gebruiksheid kan dan oplossen
wat vergane glorie kan zijn voor
daarom niet al te minnen
waar je aan geniet

Kan deze verhaal halen wat ik mis
en klaren watver ik wel moet?

Misschien dat vluchten dat altijd doet

want vluchten kent geen einde omdat je vlucht wat jou nazit

Langzaam,
zonder moeite
open ik
mijn ogen

zonder moeite

want ik weet
dat vannacht geen droom was
dat het echt jij en ik
dat het echt wij was

wij
die alles om ons heen
vergaten.

Alles wat ik wil
is dat jij
hier
nu
blijft
naast mij

Want ik weet,
als jij straks opstaat
is het voorbij,
bestaat de droom,
die ik zo zeker wist
enkel
in herinnering.

Vluchtgedrag.

-Marjan Varekamp-

‘Hier is de Heer die de aarde verwoest en vernielt,
Hij keert haar ondersteboven en drijft haar bewoners uiteen.
Hetzelfde lot treft priester en volk, heer en slaaf,
meesteres en slavin, verkoper en koper, borgsteller en lener,
schuldeiser en schuldenaar.
De aarde wordt totaal verwoest, helemaal leeggeplunderd:
de Heer heeft dit woord gesproken.
De aarde treurt en verkommert,
de wereld verwelkt en verkommert,
hemel en aarde verwelken.
De aarde is ontwijd door haar bewoners:
zij hebben de wetten geschonden, de geboden overtreden,
het eeuwig verbond verbroken.’

-Jesaja-

Onverlichte straten Geen mens in een steeg Vernielde flats en huizen De stad, ze is leeg

-Natalie Boers-

Vluchten is

...een simpel post-itje met daarop
"Ben Zo Terug", maar dat het "zo"
misschien wel eeuwig kan duren.

-Mathijs-

Vluchten

- Danielle van Geresteyn-

Op een donkere avond liep een jonge student door de stad. Gekleed in een zwart pak, met overhemd en stropdas, probeerde hij niet op te vallen tussen de anderen. Hij sloeg een steegje in, en nog één, het ene steegje na het andere. Sommige waren niet of nauwelijks verlicht, alle waren leeg. Hij bleef dicht bij de muren. Soms, wanneer hij een geluid hoorde, bleef hij even staan en drukte zich dan tegen de muur of dook weg in een portiekje. Dan probeerde hij te horen of er meer geluid volgde, hij probeerde, omdat andere geluiden om hem heen nauwelijks het geluid van zijn bonkende hartslag overstemden. Dan wachtte hij even tot zijn hart wat rustiger werd, en luisterde dan nog eens. Er was niets. Er was bijna nooit iets. Als er al iemand was dan viel hij niet op.

Ook nu stond hij stil, zijn adem deed het licht van een straatlantaarn even dof lijken maar verdween toen. Het getiktak van hakjes tiktakte dichterbij. Niet langzaam met kleine stappen, maar met ferme passen kwam een ranke vrouwelijke figuur het steegje in gemarcheerd. De student keek nog eens naar het huisnummer op de deur waar hij voor stond, hij stond goed. De jonge vrouw kwam dichterbij, ze verscheen in het licht van de straatlantaarn. Even keek ze opzij terwijl ze strak door liep. Haar blonde haren wapperden in een windvlaag, haar te korte rokje waaide net niet hoog genoeg op. Haar blik was zijn teken. Tientallen meters achter haar volgde hij. Ze verdween in een kroeg. Hij volgde haar naar binnen.

De kroeg stond vol met mensen, studenten om precies te zijn. Een walm van sigarettenrook deed hem bij de deur aarzelen. Hij stapte toch naar binnen. Hij hing zijn jas op aan de kapstok, rechtte zijn rug. Met

opgeheven hoofd liep hij in een rechte lijn naar de bar. Daar zat ze. Even keek hij om zich heen. Kende hij iemand? Nee. Hij deed precies wat hij in een normale situatie gedaan zou hebben. Hij ging met een soepele beweging op de barkruk naast die van haar zitten, en vroeg haar, terwijl hij dat deed, wat zij wilde drinken. De barman, die hem al vanaf de deur in de gaten had gehouden zonder dat hij dat door had, stond al voor de student voordat deze hem kon wenken. Hij bestelde met vaste stem, de barman zette de drankjes neer en ging verder met zijn werk.

Harde muziek maakte het bijna onmogelijk te praten. De student nam de sfeer van de kroeg in zich op. Overal cirkelde rook om de lichten, mensen achterin waren nauwelijks te zien. Iedereen praatte, leek vertrouwd met de situatie. Toch had niemand echt aandacht voor elkaar. Naast zich leek de ranke vrouw nog maar een meisje. Over de muziek schreeuwde ze dat hij haar moest helpen te vluchten. Hij keek haar bevreed aan. Dacht toen na terwijl hij van zijn drankje dronk. Ze leek het niet te merken want ze riep hem toe dat ze had gehoord dat hij goed was in vluchten, dat hij dé expert was op het gebied van vluchten. Hij begreep niet wat ze bedoelde. Ze kwam dichterbij hem, keek hem smekend aan. Haar ogen fonkelden vreemd in het donkere licht dat sfeer moest creëren. Haar lach keerde terug toen hij zei dat hij niet vluchten kon. Ze stond op van haar barkruk en kwam nu achter hem staan. Ze legde haar armen over zijn schouders en stak voor zijn ogen een sigaret aan. Ze inhaleerde de rook en blies die op een ondeugende manier uit in zijn gezicht. Toen begon ze ijselijk te lachen. Gemeen en schel kletterde het geluid van haar lach in zijn oren. De rook om hen heen begon hem te benauwen.

Hij kreeg het warm. Zijn lucht was bijna op. Ineens stopte de muziek. De kroeg werd stil op het lachen, dat inmiddels tot krijsen verworpen was, na. Op het moment dat hij dacht flauw te vallen werd er een ventilator voor zijn neus neer gezet die hem koelte toedraaide. De barman zette hem glimlachend een glas water voor. Hij kwam even bij, maar realiseerde zich toen dat de kroeg nog steeds onnatuurlijk stil was. Niemand zei iets, niemand bewoog. Zelfs het krijsen was nu gestopt. Even leek een eeuwigheid te duren. De student stond op, liep naar de kapstok om zijn jas te pakken. Achter zich hoorde hij het geluid van een grote groep mensen die in stilte een stukje opschuift. Hij durfde bijna niet achterom te kijken. Hij voelde de ogen in zijn rug prikken, hij voelde mensen ongeveer een meter achter hem staan. Hij keek, er leek niets veranderd. Met een zwaai opende hij de deur. Frisse buitenlucht lokte hem. Hij stapte naar buiten, het steegje in. Hij besloot niet meer om te kijken en gewoon weg te lopen. Toen voelde hij ineens vanuit het niets weer die armen om zijn schouders. Het krijsen begon weer, het werd nu versterkt door een koor van gillers en giebelars. De student zette het op een lopen, probeerde het wijf, zoals hij haar inmiddels in zijn hoofd noemde, af te schudden maar het lukte hem niet. Na een tijdje zijn benen onder zijn lijf vandaan gerend te hebben stopte hij en rende achteruit tegen een muur. Zijn ogen dicht in afwachting van de klap. Even was hij van de armen verlost. Toen opende hij zijn ogen en zag dat hij door de mensenmassa opgeslokt werd. Grijpgrage handen paktten wat ze te pakken kregen. Het laatste wat hij wist was dat iedereen boven op hem lag en hem in zijn vlees en vel kneep. Schreeuwend werd hij wakker. Hij zou zijn toevlucht voortaan maar liever niet meer in slapen zoeken.

*Vluchten is
...een manier van ontsnappen aan de
werkelijkheid die te veel wordt voor
het kleine mensenhart. -Babiche de Koning-*

Pour moi: een mislukte vluchteling spreekt

-Sharon Baars-

Als je iemand vraagt: 'waar denk je aan bij "vluchten"?', krijg je antwoorden als: ongelukkig, problemen, tegenslag, angst, m'n schoonmoeder, uitweg, verre oorden, oorlog ... Hm, dus vluchten staat voor iets waar, wanneer, bij wie je je niet prettig voelt? Je vlucht niet voor het geluk of voor blijdschap of voor voorspoed. Toch? Natuurlijk zijn er altijd lammelingen die uitzien naar het lijden om vreugde te halen uit het lijden, waar negatief dan weer positief wordt. De doorsnee mens echter – wat dat ook wezen mag – zal vluchten voor negatieve dingen. Ik wel tenminste (hierbij vallend onder de noemer 'doorsnee'). Maar weet je dat er iets onvluchtbaars bestaat? Iets, waar je eigenlijk nooit voor kunt vluchten. Iets wat je eigenlijk altijd meeneemt, naar welke uithoek van de wereld ook. Soms weet je niet dat je daarvoor vlucht en kom je tijdens je vlucht erachter dat je ervoor vlucht, maar dat je eigenlijk niet echt vlucht, want het is tevergeefs, nodeloos, vruchteloos, ijdel, zinloos. Weet je wat ik bedoel? Herken je het, of ben je zo gelukkig dat je daarvoor nooit hebt willen vluchten? Ik ken het wel tenminste (hierbij vallend onder de noemer 'ongelukkig').

Haast is het niet te geloven dat er iemand is die dit niet kent. We hebben allemaal toch eens een baaldag, of een bad-hairday? We hebben allemaal toch eens een keer dat we iets doen wat we niet leuk vinden? We hebben allemaal toch eens dat we ergens niet willen zijn of iets graag opnieuw hadden willen doen ... als het maar kon! Ik bedoel maar: Wie wil nu niet eens zichzelf ontvluchten? Vluchten voor jezelf. Het is echter een onmogelijke vlucht. Hilarisch – dat wel. Je probeert het, maar achteraf ben

je – als je de dwaasheid ervan inziet – een nog grotere stumper dan je al was. Laat ik mezelf als voorbeeld stellen. Laatst in Groningen ga ik daar een Etos binnen en gebruik zo'n plastic mandje om mijn gewilde artikelen in te leggen. Bij de kassa aangekomen, doe ik al de spulletjes op de toonbank en reken af. Je kunt altijd de mandjes zo slecht kwijt! De verkoopster vraagt ook niet om dat ding aan te pakken. Ik hield het ding dus maar leeg aan mijn arm. Afrekenen, bon, tas en weglopen. Sta ik buiten, loop ik al verder tot ik denk: ik heb nog dat vervelende, blauwe, plastic geval met Etoos erop aan mijn arm! Daar staan wat meisjes te giechelen erom. Daar zijn een paar gasten die je lacherig aankijken. Onopgemerkt blijft het niet. Op dat moment denk ik: kon ik nu maar mezelf ontvluchten en die ander zijn. Hoe ik ook mijn best deed bleef ik mezelf. Maar het gaat niet alleen om flaters slaan en stompzinige vergissingen maken. Als mijn moeder voor de duizendste maal naar de bekende weg vraagt, kan ik soms mijn aardigheid verliezen. Uiteindelijk erger ik me daar meer aan dan aan moeders 'bekende-weg-vraag'. Waarom kan ik niet aardig blijven? Kon ik het maar voorkomen. Ook als er een hele, hele leuke jongen is (dit wordt geschreven door een vrouw, maar mannen mogen er een hele, hele leuke vrouw van maken), praat er een heel leuk spontaan meisje mee. Je haat dat kind meteen al. Jaloers. Wie kent het niet? En jijzelf, durft op geen enkele manier contact te zoeken met die hele, hele leuke jongen. Zou je dan niet jezelf willen ontvluchten en dan de persoon willen zijn die je benijdt? Nu maak ik dit niet meer zo vaak mee - ik ben al voorzien en trouw (hm, iets wat ik niet wil ontvluchten) - maar dat neemt niet weg

dat ik het vaak genoeg heb meegemaakt! Soms zelfs zo heftig dat ik door middel van een glaasje alcohol - oké glaasjes - de moed kreeg om die hele, hele leuke jongen aan te spreken. De volgende dag kwam in flarden weer terug wat ik had gezegd ... Laat ik het zo zeggen: niet fraai! Het gevoel wat ik kreeg, was van het soort 'door de grond willen zakken'. Is dat niet willen vluchten voor jezelf? Ik bedoel maar: In duizenden situaties ken ik momenten dat ik voor mezelf wilde of nog steeds wil vluchten. Steeds wordt het stommer, want ik zie steeds duidelijker de onmogelijkheid ervan in. Al ben ik verdrietig, ziek, boos, moe, teleurgesteld – alle nare gevoelens zou ik willen benoemen – wil ik voor mezelf op de vlucht. Ik wil me goed voelen, trots op mezelf zijn, waardering hebben voor mij als persoon. Herken je dat?

Ik wel tenminste (hierbij vallend in herhaling).

Gelukkig is er wel een andere methodiek voorhanden: vechten. Ja of het nu een tegenstelling is, weet ik niet. Wel heb ik ervaren dat het werkt. De blunder omzetten in een komische show. Die leuke vent benaderen met knikkende knieën. Het gehate meisje aardig blijven vinden. Give mommy a break! Negatieve gevoelens omzetten in positieve of op zijn minst in minder negatieve gevoelens ... enzovoort enzovoort. Tegenwoordig is demoraliseren de trend van de schrijver. Dus ik schrijf nu geen moraliserend stuk. Daarvoor kun je beter surfen naar gezondheidsplein of psychologen online. Ik zeg alleen maar: jezelf kun je niet ontvluchten. Of jij wel?

Verloren als ik ben
Lijden wat ik doe
Uitzichtloos, als ik ben
Credula res amor est!
Hopeloos staar ik naar niets toe
Thans kan 'k nog maar aan één ding denken ...

-Anoniem-

Vluchtend van de rode sneeuw

-Babiche de Koning-

Je handen stonden daar in de witte sneeuw gedrukt. Mijn hart wordt er nog warm van. De angst vindt altijd zijn weg weer naar het hart als het terugkeert.

Toen ik werd meegesleept en je niet meer zag, leek het niet gebeurd te zijn. Het was weggerukt, dat gevoel wat me naar mijn keel greep. Meegesleurd, neergedrukt als een verloren prooi door een jager weer gevonden. Verloren.

Ik was bewusteloos. Niet meer bewust van jou. De woorden die me aanvlogen als woede, de handafdrukken die me herinnerde aan jou: alles deed me pijn. Die bewusteloze uren, die drie hele uren, was jij er niet geweest. Heb ik niet geweten dat jij alleen je handafdrukken had achtergelaten. Ik kon er niet bij. Ik wou er niet bij. Maar nú: jouw handafdrukken in mijn sneeuw, jouw afdrukken op mijn hart. Ik zag het pas toen het te laat was. Ik wist het pas toen mijn voet de sneeuw raakte die gevormd was naar jouw hand. Je verschrikte ogen schoten in een beeld mijn ogen langs. Jij hoorde het geluid en voelde de neergang. Ik zag alleen de vernieling. De sneeuwsterren op jouw lichaam in het rode kleurenpallet in een bed van scherven. Ik greep naar mijn oren om het geluid niet te horen van jouw verdriet, van jouw lijden. Het enige wat ik voelde was pijn. Hoe mijn lichaam zich neerstortte naast jouw lichaam. Niet te omschrijven pijn waar ik aan ten onder ging.

Ze hebben mij enkele minuten later gevonden. Tastend naar jouw hand in de sneeuw. Jij was er niet meer. Was ik blind geworden? Ik kon je niet meer zien, ik voelde je hart niet meer. Dat was geen waanzin wat me blind maakte, dat was angst toen ik je hand niet meer kon vinden, toen mijn vingers rood werden geverfd met jouw bloed, jij in stukken naast me lag.

Jij was gevlucht, maar gevonden. Jij had mij gevonden, maar zij hadden jou gevonden en toen hadden ze mij gevonden. Ik en mijn pijn. Mijn pijn om jouw waarheid. De waarheid waar jij en ik niet voor konden vluchten. Jouw afdruk in het rood geverfd in mijn sneeuw.

Vluchtgedrag

-Darius Ormellius-

Op de ad'ren van mijn hart
doet de man in wit een dansje.
Huilen kan niet meer.

Kinderboeken, prentenboeken, jeugdboeken,
alle leeftijden en niveaus.

Buitenlandse kinderboeken

Boeken voor jongeren vanaf 15+

Verteltheater, zie website

Rapenburg 17
Leiden
071-5128658

www.silvester-leiden.nl

Vluchtwerk

-*Bart Brabander*-

Het was al donker, toen in de vroege avond van de tweeëntwintigste november 2009 in onze stad, op de bovenste verdieping van Stille Rijn 66, de held van deze vluchtige geschiedenis, Hans Christiaan Sandersen, wakker schrok van de bel. Het duurde even voordat hij besepte dat het inderdaad de bel was. Eerder die avond had hij zich namelijk proberen te concentreren op een pittige tekst van Plato, maar dat was hem toen onmogelijk gemaakt door de discussie een verdieping lager. Nee, discussie was niet het goede woord, het was meer een tirade, die hij jammer genoeg letterlijk had kunnen verstaan. De alleenstaande moeder die hem deze verdieping verhuurde, was uitgevallen tegen haar puberende zoon, Brian. Brian werkte 25 uur in de week bij de Albert Heijn en deed daarnaast niets voor de havo en niets in het huishouden. De moeder van Brian, die 38 uur in de week betaald werd om te werken, vulde de rest van haar werkweek met het huishouden en haar demente moeder van 79. De druppel bolognesesaus die Brian expres op het tafelkleed morste, was de magische druppel die haar frustraties tot uitbarsting bracht in een verbale stroom hete, woedende woorden. Dat hij niets deed in het huis (Ja, so what!), dat hij de tafel moest afruimen (Ik heb hem toch ook niet gedekt!), dat zijn kamer een rotzooi was (Tis toch mijn kamer?!), dat hij vanavond echt moest helpen met de vaat (Koop dan een vaatwasser!), dat hij die telefoon van nu af aan met rust moest laten tijdens het eten, dat hij daar, op zijn werk, wel zijn stinkende best deed en hier niet... Met andere woorden, dat hij zijn verantwoordelijkheden ontvluchtte. Hans Christiaan wilde hetzelfde als het puberbrein van Brian: dat de moeder van Brian afkoelde. Brian zag het probleem niet, Hans Christiaan zag wel een probleem, hij had de drieëntwintigste november een mondeling voor zijn studie filosofie.

We dwalen af, mijn toetsenbord en ik. Schrappen, zou een ander zeggen. Helaas, schrappen doe ik alleen met winterpeen. We waren bij de bel. Hans Christiaan was onverhoopt in slaap gevallen, met zijn gezicht tegen Plato geplakt. Hij schrok wakker van een geluid, dacht dat de moeder van Brian haar tirade voortzette, zag dat ‘Eros’ het laatste woord was dat hij had gemarkeerd - met blauw wel te verstaan - vervloekte de uitvinding van de slaap, besepte dat er niemand schreeuwde en hoorde de bel nog een keer gaan, iets langer nu. Zijn bel. Jörgen Hofmeester, die de huur kwam innen, schoot het door zijn hoofd, maar hij woonde gelukkig niet in de Van Eeghenstraat in die andere stad. Nee, dit was onverwacht bezoek, onbekend bezoek voorlopig ook nog, en in ieder geval ongewenst bezoek, want hij moest en zou Plato uitlezen, al werd het nachtwerk.

Bestemming in zicht

-*Jennifer van den Akker*-

Het vluchtend verlangen verlamt.
De rust overmant.
Bijna daar, een schone lei.
Niet het eindpunt, maar steeds dichterbij mij.

Bezoek betekende minder Plato en bovendien: bezoek was altijd zeer bedreven in het blijven plakken, het blijven hangen. ‘Misschien kan Plato daar nog een lesje van leren, van dat blijven hangen,’ dacht hij. ‘Al word ik liever wakker met Mickey of Donald tegen mijn wang geplakt,’ mompelde hij, terugdenkend aan zijn middernachtelijke leessessies van de Donald Duck. Hans Christiaan stommelde de trap af en deed met tegenzin open. Voor hem stond Nadia, een meisje dat hij kende van de studie. Helaas bezet en niet in voor affaires. Een goede vriendin, dat gelukkig wel, bij haar kon hij zijn hart uitstorten als hij daar de behoefte toe voelde, zichzelf zijn. Morgen zou ze met haar vriend het vliegtuig instappen voor een maand Australië. Wat deed ze in Nietzsches naam hier? Had ze hier iets laten liggen? ‘Wat ben je aan het doen?’ vroeg ze, toen Hans Christiaan klaarblijkelijk geen passende groet uit kon kramen. ‘Plato,’ zei hij kortaf en voor hij er erg in had, stond Nadia al op zijn trap en was de deur dicht. ‘Dat dacht ik al. Je vlucht weer eens in je studie. Wat een overvloed aan discipline heb jij toch. De meeste mensen vluchten van hun studie, maar nee, H-C doet daar niet aan.’ Ze waren inmiddels alweer op zijn etage aanbeland, Hans Christiaan haalde ongeïnteresseerd zijn schouders op en ging demonstratief met Plato op schoot zitten. ‘Ben je nou echt bang dat je een keer een 8 haalt in plaats van een 9? Leg dat stoffige boek weg, trek iets leukers aan dan dit, en ga met mij mee. Ik verlaat Nederland niet voordat jij weet wat uitgaan is.’ ‘Ik weet al wat uitgaan is,’ protesteerde Hans Christiaan, ‘en ik hou er niet van. Ik ben ervoor gevlucht. Ik hoef nergens uit, ik ben meer dan tevreden met waar ik nu middenin zit. Bovendien, te veel mensen, te veel geluid, te veel stank, te veel alcohol en te veel mensen die voor zichzelf vluchten in het uitgaansleven, een masker opzetten, een ander persoon worden.’ ‘Mijn ouders zijn gevlucht. Uit Rwanda.’ Haar toon was opeens veranderd, van vrolijk naar serieus, bijna kwaad. Zo kende hij haar niet. ‘Alles hebben ze daar achter moeten laten, noodgedwongen. En ze moesten hier helemaal opnieuw beginnen. Uitgaan is geen vluchten. Als jij het dan zo nodig met vluchten wil vergelijken, dan is het nog tijdelijk vluchten, in de wetenschap dat je altijd nog terug kan. Een zelf verkozene vlucht. En kan het niet zo zijn dat je juist jezelf bent als je uitgaat? Dat we in ons dagelijks leven vluchten voor wie we werkelijk zijn?’

‘Kan wel zo zijn, maar ik zie nog steeds geen reden om met jou uit te gaan,’ zei Hans Christiaan nors. Nadia griste het boek uit zijn handen. ‘Heb het lef niet om laffe uitvluchten te verzinnen. Ik zie ook geen redenen om NIET met mij mee te gaan. Je zit op loopafstand van alle kroegen hier in de buurt, naar de meeste kan je zwemmen, kruipen zelfs! Je hebt je er gewoon nooit volledig aan overgegeven. Ik vind dat je wat mist.’ Hij keek haar met een zucht aan en het drong tot hem door dat het onbegonnen werk was zich te verzetten tegen de wil van Nadia. Maar hij besepte ook dat hij het heerlijk vond, het discussiëren. ‘Wat zou ik dan missen?’ ‘Ach, weet ik veel. Ontspanning, vrijheid, spontaniteit, vrienden, plezier? Doe het gewoon voor mij, doe mij gewoon een plezier. Durf te leven, durf te nemen, durf te geven. Ik

zit niet rustig in Sydney als ik weet dat jij hier zit te vereenzamen tussen de filosofie, en dat in december. Please?’ Ze trok haar allerliefste gezichtje, of iets wat daarvoor doorging, terwijl ze ook al wist dat Hans Christiaan zijn verzet had opgegeven. ‘Vertel op, waar doe je het echt voor?’ zei Hans Christiaan plagend. ‘Ik wil vluchten in alcohol, nou goed? Ik wil morgen zo’n kater hebben dat ik niet eens beseft dat ik in een vliegtuig zit, dat ik eigenlijk vliegangst zou moeten hebben.’ Hans Christiaan lachte gemoedelijk, hij kende haar, over dat laatste was ze absoluut niet serieus. Dat hoopte hij in ieder geval. Een kwartier en een geldautomaatbezoek later stond het tweetal in de kroeg die was vernoemd naar de man wiens verjaardag Hans Christiaan deelde, ook al was de goede man al lang en breed de pijp uit. Nadia zag al snel wat bekenden staan, waarmee ze het volgende half uur de alcoholische versnaperingen mee verorberden. Hij werd voorgesteld, maar was de namen eigenlijk bij voorbaat al vergeten.

Dit werkte niet, bedacht hij even later, op weg naar een hoognodig bezoek aan een van de urinoirs. Hij gaf zich er niet aan over, hij verzette zich overal tegen. Hij wilde niet genieten. Misschien had Nadia wel gelijk, moest hij iets meer durven. Durven vluchten in het uitgaan. Dat had hij nooit gekund. Hij was één van die mensen geweest die soms heel plotseling de kroeg in dook, om er drie keer een rondje te lopen om vervolgens tot de conclusie te komen dat hij er geen bekende gezichten zag. En uiteindelijk na een biertje weer vertrok en weer maanden wegbleef. Oh, hij wist wel wat er fout ging bij deze strategie, maar had nooit de noodzaak gezien er iets aan te doen. Toen hij weer bij Nadia & Co stond, hield hij het daar nog geen vijf minuten uit. Hij hoorde alleen maar verhalen waar hij niet over mee kon praten, die hij niet kon plaatsen. Hij was nu uit, hij moest iets doen, iets anders dan luisteren en staren naar de biertjes die door hem werden opgedronken. Hij moest vluchten op elke manier die hij kende. Hij was al begonnen, hij was al gevlucht van Plato en van zijn kamer, nu moest hij er ook mee doorgaan. Zonder iets te zeggen liep hij weg, zonder te weten waarheen. ‘Ik ben op de vlucht,’ zei hij, zonder enige reden tegen een bevallige brunette aan de bar. ‘Logisch, met zulke vrienden. Maarre, kweenie wat jij doet, maar ik ga effe uit me kut kletteren.’ Ze stond op en liet hem achter met haar bagenoot, een net-niet-Italiaan; zwarte haren met gel en kam naar achter gelanceerd, scheerbeurt minstens twee dagen overgeslagen. Hij sprak het alles- en tegelijkertijd nietszeggende, mannen-verbindende woord, met rollende ogen: ‘Vrouwen.’ Daar had Hans Christiaan zo’n hekel aan, die onnauwkeurigheid. Waar ergerde deze wannabee-Italiaan zich aan bij de vrouw? Of bij deze vrouw? Maar hij was ook de beroerdste niet, hij had al genoeg gediscussieerd vandaag. Go with the flow, dat was het motto van deze nacht. Vanaf nu dan.

‘Wie op de vlucht is heeft ergens een tekort aan. Vrijheid, rust, alcohol. Weet je dat ik daar een tijdschrift over heb liggen, een studentendingetje? Met het thema tekort? Kan me niks over vluchten herinneren, toch vreemd eigenlijk.’ Nadia sloeg hem op de schouder en vroeg hem waarom hij was weggegaan. Hij probeerde het uit te leggen. Toen hij weer omkeek, was de nep-Italiaan weg en Nadia vroeg ondertussen met al haar borsten de aandacht van de barman. Hans Christiaan kreeg opeens een idee. Wat maakte het ook allemaal uit om normaal te doen in een kroeg? Hij had openingszinnen nodig, voor andere gesprekken, voor een interessantere avond. Het doel was niet of de openingszin succes oogstte, maar dat hij ze uitsprak. Hij had er zo al drie bedacht bij het genot van zijn zoveelste biertje. Niet veel later hoorde de dichtstbijzijnde onbekende blondine uit zijn mond: ‘Ik ben op zoek naar een vlucht.’ Hij kreeg als reactie een

opgetrokken wenkbrauw, de woorden: ‘Moet je dan niet op Schiphol zijn, scheet?’ en vervolgens de aanblik van een welgevormde achterkant. ‘Ik ben vluchteling,’ zei hij daarna, waarschijnlijk tegen een internationale studente, die haar weg vervolgde naar een andere uithoek van de uitgaansgelegenheid. ‘Bedoel je niet vreugdeloos?’ was de reactie van een bebrilde hittepetit op zijn ‘Ik ben vluchtloos,’ waar hij zelf ook niet bijster veel van begreep, maar dat was ook niet het doel van zijn actie. Wat hij wel van haar kreeg was een biertje, dat blijkbaar over was. ‘Ik ben een vluchtgevaarlijke voortvluchtige,’ joeg niemand angst aan, al verstond iemand wel ‘kluchtgevaarlijke moordzuchtige.’ Nee, dit werkte toch averechts. Zijn pogingen waren vruchteloos, omdat ze juist niet vluchtloos waren, alle vrouwen vonden hem vreemd, vermeden hem, vluchten van hem weg, terwijl hij gewoon op zoek was naar een gesprekspartner. Hij had het voor zichzelf al opgegeven, tot hij die twee grote ogen zag, en voor hij het wist had hij zijn beste openingszin van die avond al uitgesproken. ‘Ik wil in je vluchten.’ In de volgende minuten realiseerde hij zich dat er al vrij veel in haar was gevlucht die avond, voornamelijk alcohol, maar toen ze hem meesleurde naar de toiletten, had hij ook al te veel op om tegen te sputteren. Met condoom en al vluchtte hij in haar, terwijl haar nagels agressief asiël zochten in zijn rug. Ongemerkt was het alweer sluitingstijd geworden. De tijd vliegt als je in toiletten vlucht, dacht Hans Christiaan dan ook onwillekeurig toen hij weer bij de kapstokken stond. ‘Waar ben jij nou geweest?’ vroeg Nadia, die bij de uitgang op de uitkijk stond, naar hem. ‘Oh niet veel bijzonders. Het is belangrijk jezelf te blijven oefenen in het vluchten, zelfs als je een natuurtalent bent.’ Het leek vooral een opmerking die ergens tussen ironie en sarcasme in zat. Nadia wist ook niet precies wat ze ervan moest denken. ‘Kom je veilig thuis?’ vroeg ze bezorgd.

Hans Christiaan keek haar spottend aan terwijl hij zijn jas aantrok. ‘Wat kan mij nou gebeuren, dat kleine stukje? Ik kan het lopen, ik kan het kruipen, zwemmen zou ook nog kunnen, maar daar heb ik echt geen zin in.’ Hij ontdekte dat zijn iPod nog gewoon in zijn jaszak zat. ‘Ik vlucht nog wel even in een liedje. Eén liedje, meer heb ik niet nodig. Met een liedje ben ik thuis,’ zei hij, dat laatste zangerig, op de melodie van ‘Drie keer vallen’ van Acda & de Munnik. Hij haalde de draadjes van de oordopjes uit de knoop. ‘En jou wens ik heel veel plezier in Australië.’ Hij gaf haar een knuffel en een kus, deed zijn oordopjes in en zijn iPod aan, en beide liepen ze een andere kant op. Wat volgde blijft moeilijk te verklaren; het benevelde brein kent mysterieuze werkwijzen. Misschien had Hans Christiaan inderdaad de smaak van het vluchten te pakken gekregen, misschien was hij het eeuwige vluchten des levens zat, maar misschien ook was het allemaal een onverklaarbare samenloop van omstandigheden. Het is raden naar de waarheid, getuigen ontbreken, al kunnen mijn toetsenbord en ik enkele feiten veronderstellen op basis van later ontvangen bewijs. Welk lied Hans Christiaan beluisterde is wel het meest geschikt voor suggesties. Was het ‘I believe I can fly’? ‘Walk on water’ misschien? Of toch een van de andere 2370 liedjes? Misschien had hij zijn ogen open, misschien had hij ze dicht. Misschien deed hij het bewust, misschien heeft hij zich nog verzet. Misschien kwam het door de elektriciteit van zijn iPod, misschien heeft hij zijn hoofd gestoten. Het autopsy-rapport vermeldde slechts ‘dood door verdrinking’. Hij moet gewoon de gracht in zijn gelopen, en hij is er niet meer op eigen kracht uitgekomen, want de volgende dag - toen Nadia allang naast haar vriend in het vliegtuig zat - moest de politie eraan te pas komen om hem uit het water te vissen. De man die te veel vluchtte. Te veel althans voor één avond. Een Piet-Paaltjenswaardige verdwijningsact.

Voor M.

-Z. Remmerswaal-

Ik struikel
ik val
raak verstrikt
en ik stik
in mijn woorden
in termen
in bloed
en ze roepen me

Sterveling
VLUCHT!
Red je leven
je auto
je haren
je huid

En voor ik het weet
sta ik buiten
op straat

en ze spieden
en staren
en loeren
en gluren

Ik kijk naar omhoog
naar het zwart
naar het niks
Maar een hand
die me wenkt
en een stem
fluistert zacht

Kind van de dageraad
wieg je in slaap
Laat de nacht je niet vangen
en vlucht niet voor morgen
Ik vraag aan mijn vriend
die de sterren bespeelt
om een liedje van vleugels
van dons
en van licht.
Heel stil

Ik kijk in haar ogen
en zie een nieuw rijk.

Wekker

-Nelleke Groot-

Ik ben nergens bang voor. Onbevreesd en ongelooflijk stoer stap ik overal op af. Bij de grootste, harigste spinners: roep mij, ik maak ze af. Met gevaar voor eigen leven heb ik al vele malen de pitbull van de burens tuin uitgejaagd. Telkens als er ergens gevaar dreigde, ben ik niet weggelopen maar heb ik juist mijn leven gewaagd.

Na deze korte introductie zou u het zich niet voor kunnen stellen dat ik af en toe vluchtgedrag vertoon. Sterker nog, u zou uw hand ervoor in het vuur durven steken dat ik het woord 'vluchten' niet eens ken. Helaas. Hierin moet ik u, tot mijn grote spijt, teleurstellen. Ik schaam me er een beetje voor, voor mijn zwakke plek. Het kost me oprecht enige moeite om hiermee voor de dag te komen maar ik moet bekennen dat ik op bepaalde momenten vlucht voor de tijd. Specifieker geformuleerd: ik vlucht wanneer het tijd is om op te staan. Dan heb ik het hier natuurlijk niet over het actieve vluchten, juist niet! Zodra mijn wekker begint met aftellen, draai ik me nog eens lekker om. Ik vlucht in mijn eigen holletje van wit donsdekbed en stapels kussens. Ik doe alsof ik niet meer hoor, hou mijn ogen stijf dicht en vlucht. Ik vlucht naar nergens en het is zo fijn!

Het eerstvolgende moment waarop ik in actie kom, is het moment waarop mijn wekker begint te loeien en o, wat heb ik een hekel aan dat moment. Ondanks dat ik radio 3 FM best leuk vind en de stem van Giel me meestal niet verveelt, kan ik het op dat moment niet verdragen. Zodra de wekker op mijn radio aan springt, draai ik me om, wurm mijn arm uit het slaap-hol en maai in de rondte totdat mijn hand het knopje 'snooze' gevonden heeft. Heerlijk! Nog negen minuten vluchtgedrag vertonen, nog negen minuten liggen in mijn o zo heerlijke bed. Die knop is echt uitgevonden voor mensen zoals ik, mensen die graag wat meer tijd doorbrengen in hun bed, die het begin van een drukke, regenachtige dag nog even uit willen stellen. Het maakt het opstaan er niet gemakkelijker op maar ach, wat een uitvinding! Wat een held is de uitvinder van de snooze-knop. Die negen minuten elke ochtend lijken wel uren en ik geniet ervan. Des te meer baal ik als de wekker weer begint. Eerst zachtjes maar steeds luider en irritanter klinkt dan voor de tweede keer de stem van Giel door mijn kamer (hij praat nou eenmaal erg veel zo 's ochtends vroeg) en ja, dan moet ook ik eraan geloven. Twee keer snoozen? Nee, dat doe ik niet, meestal niet. Bij een actief leven hoort namelijk een volle agenda. Toch maar eruit en de wekker pas uit als ik op de koude vloer naast mijn bed sta. Mijn eigen domein, mijn schuilplaats voor de nacht verworden tot een rommelig beslapen bed vol kussens.

Tsja, mijn wekker en ik hebben een soort broer/zus-relatie. Een haat/liefde-verhouding, zo zou u het ook kunnen noemen. We kunnen niet met elkaar maar ook niet zonder. Waar zou ik eigenlijk zijn zonder mijn wekker? Op dit moment waarschijnlijk nog steeds in mijn bed. Was het maar waar! Maarja, als ik altijd in mijn bed lag dan was ik nu ook niet aan het schrijven, studeerde ik geen Nederlands meer, had ik alle leuke feestjes gemist en waren al mijn vriendinnen afgehaakt. Studeren, een sociaal leven onderhouden en slapen tegelijkertijd is immers onmogelijk. Zodoende vlucht ik elke ochtend negen minuten lang en ik geniet ervan! Heel af en toe vlucht ik een hele middag of soms zelfs een hele dag. Maar niet te vaak natuurlijk anders mis ik veel te veel!

Vlucht in verbeelding

-Anoniem-

Vuurvliegjes en vlinders
verdorpe tranen vallen van de boom
het water schittert als aluminiumfolie
voortvluchtige dromen worden gevangen
mama doet haar lippenstift op
de wind zucht de wereld in beweging
de watjes aan de hemel bewegen langzaam voort
mama zegt dat ik door moet lopen
ik blijf liever kijken, ik blijf liever
nog even staan.

Vlucht 811 naar Benidorm

-Bommenbroekje-

De zuidenwind waait warm
om Gerda's bruine tieten.
We zijn lelijk, oud en arm,
maar toch: dit is genieten.

Vlucht 811, hoe het ook had kunnen lopen

-Bommenbroekje-

Ga zitten, mijn lief,
we moeten eens praten:
opheffen ophief
verlieten verlaten

Na jaren proberen
heb ik zoiets van
verloren verleren
niet kunnen niet kan

Keer terug op mijn schreden.
Is dat nu echt? zou...
Dat is lang geleden.

Hoe gaat het met jou?
Ik ben je verleden,
een ander je vrouw.

Ergens in mijn hoofd heb ik een rustig plekje waar ik mij op drukke dagen nog weleens terugtrek. Het bevindt zich ongeveer achter de groep hersencellen die de aanwijzingen van mijn rijn-structuur probeert te onthouden (binnenspiegel, buitenspiegel, schouder) en links van de groep cellen die zich bezig houdt met herinneren hoe ik de vetters van mijn schoenen moet strikken. Op dat plekje is het stil en als ik daar ben, bevind ik me in een heel andere werkelijkheid en komen er allerlei verhaaltjes bovenborrelen. Het was vroeg in den morgen, zes uur. Op dezen beginnende ochtend waren er nauwelijks mensen op straat en op deze zwiigende straat dwaalde Alfonso... De vorige avond had hij het feest pas verlaten toen de eerste zachte, zwakke zonestralen het grasveld van de grote, luxueuze villa kietelden en de marmeren beelden lange schaduwen vormden op de betonnen stenen.

Eenmaal ten huize gekomen, slaagde hij er niet in de slaap te vatten... Steeds weêr slopen zijn gedachten terug naar het meisje dat hij rond middennacht had ontmoet. Zijn hoofd dwong hem terug te keren naar het moment waarop zijn ogen voor de eerste maal op haar verschijning rustten. Verlegen glimlachend en met hare groene ogen neêr geslagen had ze het kristallen glas dure, rode wijn van het verzilverde, met kleine roosjes versierde tableau van de kelner gepakt. Het schijnsel van de volle maan deed de vlekjes op haar dunne, bleke huid oplichten en gaf haar lange blonde haren een zuivere gloed. Toen hij later dien avond schoorvoetend en onder de invloed van de donkere godendrank, in haar gezichtsveld durfde te verschijnen, had zij hem eenzelfde verlegen glimlach geschonken. Van schrik verplaatste de grote slok rode vloeistof in zijn mond zich naar het verkeerde gat van zijn keel zodat hij in een hevige hoestbui uitbarstte. Na deze gênante vertoning had hij haar niet meer durven aanspreken.

Ten einde raad was Alfonso van de divan waarop hij zich ter ruste had begeven, gestapt en was op we gegaan naar de bibliotheek, waar hij zijn lievelingsboek wilde inzien. Zijn voeten voerden hem de brede, met herfstbladeren bezaaide trap op. In de zaal keek hij gedachteloos zijn boek in, waarna hij het weêr terugzette. Met zijn ogen vloog hij over de rij boeken, tot hij opeens met een schok dien hij tot diep in zijn maag voelde, in twee welbekende smaragdgroene ogen keek... Met éene beweging voordat hij zich zoû bedenken, stapte hij naar haar toe en vleide zijn armen om haar dunne, broze schouders... Toen hij weêr bij zinnen kwam, draaide hij om en verliet in allerijl, door de lange, hoge hal zingend de bibliotheek.

-Mariska Heijmen-

Gedicht

-Coen van Beelen-

Mijn gedicht valt niet te verleiden.
Ik nam haar mee op vakantie, kocht bloemen;
maar bloemen ruiken in de regel te weinig vers, en bovendien:
ze had geen vaas, alleen scherven. Haastig naar Italië rijden
was niet goed voor haar fragiele strofebouw.
Ik ben een voor jou niet te vatten vrouw,
rijmde ze ternauwernood, en zweeg me sprekend uren dood.

Ik zei haar: ik wil voor jou een gat in de lucht dichtten,
Elk blad beschrijven van elk te schrijven boek
Alle stenen in iedere rivier gooien totdat die stromen
op jouw eigengereide ritme. In de hoop dat zij zou zwichten.
Maar ze pakte al haar syllaben bij elkaar,
stopte een volta in haar jambische haar,
en liet mij prozaïsch achter, als een toren zonder wachter.

Misschien kom ik haar ooit nog tegen,
hand in hand met een limerick, zo verlegen
dat ze mij niet meer aan durft te kijken.

Zo zie je maar, poëzie gaat over lijken.
En zou ik haar toch nog hebben gekregen,

ik had waarschijnlijk voor altijd gezwegen.

Vluchteling.

-Mathijs Werring-

Het is 1998. Althans, ik neem je mee naar 1998. Ik lig te spelen op de vloer. Met een groen balletje met twee oogjes erop en een blaasgaatje. Het moet een kikker voorstellen. In de zomer vulde ik hem met water, spoot mijn zus ermee nat en vervolgens rende zij achter mij aan met de plantenspuit. Ik rende door de tuin, mijn slipper vloog uit en voor ik het wist, was ik tot op mijn onderbroek nat. Zuslief was helaas iets sneller en er kon toevallig heel veel water in de plantenspuit.

De kikker blaast door de hele kamer. Blaadjes van de kamerplant laat ik bewegen. Ik val de cavia lastig en ik blaas de bladzijdes van de krant nog geen centimeter de lucht in. Tien minuten later heb ik ruzie en staat mijn vader voor mijn neus met mijn kikker. Als een lingo-bal legt hij mijn kikker demonstratief neer naast zijn beker koffie en ik kan er niet meer bij. Wraak. Ik ga weg. Ik stampvoet naar boven. Elke tree krijgt een keiharde stamp. Boos. Dat ze het maar mogen weten.

Vluchteling

-Dennis Koopman-

Hier stond een gedicht
Dat helaas is gevluht
Waarheen is mij ook ontschoten

Het perron

-Klaas la Roi-

Thuiskomen op een dood perron
en toch vliegen gehaast allerlei mensjes heen en weer
naar hun trein die toch al vertrokken is.
Voel ik mij geroepen om te preken:
Haast je niet
het perron is al dood
ga naar huis
Ik heb geen huis schreeuwen de mensjes
die toch proberen thuis te komen
en rennen naar een reeds vervlogen trein
op een dood perron. Ik wou dat ik ze zeggen kon
wat de waarheid is, maar ze luisteren niet.
Ik ga maar naar huis.

Boven pak ik mijn gele KNEX-koffer en begin essentiële zaken in te pakken. Hoe lang ben ik eigenlijk van plan weg te blijven? Een hemd, een shirt, een onderbroek en een Donald Duck Extra prop ik in mijn koffer. Dan stamp ik weer net zo hard naar beneden, en ga achter het gordijn bij de voordeur zitten. Pas rond etenstijd ontdekken ze me. Niet zo erg, want mijn Donald Duck Extra is dan pas uit.

Het is inmiddels 2009. Een Vlaams jongetje vertelt bij Man Bijt Hond over zijn familie afkomstig uit Iran. Ze zitten in een asielzoekerscentrum. Dit is inmiddels hun zesde verblijf al. Het jongetje wordt gefilmd op zijn verjaardag (een lullige slagroomtaart met daarop maar één kaarsje) en vertelt dat zijn wens is dat ze niet naar een andere plek moeten. Hij verwacht wel dat ze binnenkort weer hun spullen kunnen pakken.

“Misschien wel in een gele KNEX-koffer” denk ik er achteraan.

De travestie van de dood

-Thorsten Denekamp-

Balsemlucht
Poederhok

Babbelzucht
In angst

Geknakt
Gehakt
Gebroken
Pakt Foxie Strot
Een vrucht

Een citrusvrucht
Daar huist de zon
Maar koude neemt
De ooft terug
Een vlucht naar
Kassiewijle

Omdat jij

-Klaas la Roi-

Ik worstel door struiken
kan bloedzweet ruiken
streep langzaam papierlijk
mijn eigen ik weg.

Noem dit een vlucht?
Misschien uit de talen
donkerrode lucht
komt me halen
maar blijft ook versteend
ver weg verwijderd.

Bereik ik waar ik naar kijk?
Ik vlucht uit het heden
naar morgen want jij
bent verborgen
in toekomst en tijd.

Eigenlijk vlucht ik niet weg
Ik vlucht alleen naar jou toe.

Ze zal pakken en rennen Ze zal weg gaan, zeer vlug Ze zal blijven vluchten en komt nooit meer terug.

-Natalie Boers-

Bedenken, zwenken, terug.

-Rebecca Griesmeel-

Avond. Het regent en het is november. Met mijn hand om de vieze klamme stang laat ik me door de rammelende tram naar jouw huis tillen. Op het moment dat je in de tram stapt ga je onvermijdelijk de verplaatsing aan: het verder weggaan van de plek waar je net was, het dichterbij komen van de plek waar je zo zult zijn. Je kunt niet zomaar elk moment uitstappen.

Even sta ik aan de gracht voor het huis en kijk naar de oude sloep die aan de overkant ligt. Afgelopen weekend stond er een halve meter water in. Dat heb je eruit geschept met een emmer terwijl ik zittend toekeek met mijn benen slungelend over de kaderand. Er voer een rondvaartboot langs die een volle bak toeristen zacht door het water trok, door de vale herfstmiddag van een vreemde stad. Nieuwsgierig strekten ze hun nek uit om te kijken hoeveel water je nog moest. Ik heb geroepen en gezwaaid, waarop ze snel weer voor zich uitkeken. Een enkeling zwaaide terug, een verdoolde man die eigenlijk alleen zijn hand op stak.

Aanbellen. Het geluid van mijn eigen handeling krijg ik niet te horen, klinkt alleen door het huis. Ik wacht de stilte af. ‘Bijna nooit zie je een vogel in de lucht zich bedenken, zwenken, terug’. Judith Herzberg was dat.

“Hallo?”
“Hallo!”

Een echo, maar van verschillende stemmen. Buzzzzzer, duw en de deur gaat open. Elke tree van de smalle trap protesteert onder mijn gewicht. Bovenaan staat ie al op me te wachten. Liefde van je leven. Leven van je liefde?

“Ken ik jou?”
“Ja.”
“Hoe goed?”
“Dat weet ik niet.”

Je was bezig met een wasrekje. Zet ie het in elkaar, valt het weer uit elkaar. Draait ie het hele ding om, dondert alles op de grond. Je lacht naar me en bukt je dan weer om de boel overeind te zetten. Ik kijk het huis rond. Dit warme nest vol kunst en boeken. Op het raam na de regen een patroon als doorzichtige kiezelsteentjes. Het is niet het huis waar ik steeds naar terugga. Het is die zee van woest donker haar. De blauwe punt van overhemd in je hals van vervagend zomerbruin. Verder in een boogje, mee met de ronding, en raakt net de laatste haren, waar het grijs het eerst de verf overwint. Je bent mijn thuis.

Anton

-*N. van Staalduinen*-

Na twee maanden bij de nieuwe opleiding te hebben rondgelopen, had ik Anton nog niet gevonden. Toegegeven, al te fanatiek gezocht had ik niet, stiekem hoopte ik hem bij toeval tegen het lijf te lopen. Dat was tot dusverre niet gebeurd. Evenmin was hij zomaar langsgeskomen. Mischien ontliep hij me.

Anton kende ik van foto’s. Ik was ervan overtuigd dat ik hem zou herkennen, zelfs al zou hij zijn uiterlijk veranderd hebben, bijvoorbeeld door lenzen te dragen of zijn baard te scheren. Even dacht ik dat ik hem had. Goed vermomd, dat wel. Uiteindelijk bleek het plukje kinhaar van Evin, hoewel van gelijke snit als dat van de jonge Anton, te licht van kleur, en de ziekte die hem een maand aan het bed kluisterde niet veroorzaakt door tbc, maar door een abces in de keel. Dat zei hij tenminste.

Joris Lehman de Lehnsfeld zag het hoofdschuddend aan, op die beerachtige manier van hem. Op die manier praatte en liep hij ook, het bewijs dat de adel haar gratie verloren had. ‘Jongen!’ zei hij dan, ‘hij lijkt er niet eens op.’ Alsof hij de foto’s van Anton net zo grondig had bestudeerd als ik. Eén keer was ik er zeker van dat ik hem had. Een oude man, die ik over mijn linkerschouder nog net achter de automaten zag wegglijpen. Die baard, die bril. Ik stootte Joris aan. ‘Kijk, daar, die man, dat is Anton!’ ‘Jongen! Welke man?’ ‘Hij verdween net achter die automaat. Wacht tot hij dadelijk aan de andere kant weer opduikt.’ Joris wachtte en keek naar het einde van de rij koffiemachines, net als Rosa, die Joris leuk vond en die aan onze tafel zat.

Daar was Anton weer, hij was zelfs zo vriendelijk om onze kant op te kijken. Ik wilde hem roepen. ‘Jongen! Dat is hem niet, hij lijkt er niet eens op.’ Rosa was het daarmee eens, ik was niet overtuigd. Vanaf dat moment zag ik Anton overal. Een paar dagen later, toen ik met Ico stond te praten, liep hij in een uur drie keer langs. Het leek Ico niet op te vallen, en ik zei niks, want Joris had hem verteld dat ik in iedereen Anton zag, dus hij zou me niet geloven. Begrepen ze niet dat Anton belangrijk was?

Kort daarop, toen ik snooker speelde met Joris en Ico – Jeroen had afgelegd, maar hij was toch Anton niet – potte ik juist een plant met de rest, toen ik Anton zag. Mijn mond viel open. ‘Jongen! Speel verder.’ ‘Anton,’ fluisterde ik.

Een dag later zag ik Anton in Arie Verhagen, en realiseerde ik me niet alleen dat ik te lang geen Nederlands had gevolgd, maar ook dat de taalkunde niet kan tippen aan zelfs het slechtste verhaal van, ik noem maar wat, Tsjechov.

Vluchten is ...vluchten is daar heengaan, waar niemand je kent, in gedachten en gevoelens terugkeren naar je werkelijke ik. -Eddy van Kuppevelt-

Droomvlucht

-*Carmen Amora*-

Jij kent mij. Jij kent mij zelfs door en door. Als er iets is, ben jij de eerste die dat opmerkt, al zul je vaak de laatste zijn die er iets van zegt. Als ik naar jou lach, lach je terug, al dan niet oprecht. Ik voel me gelukkig als ik bij jou ben. De leegte verdwijnt en maakt plaats voor volheid, vreugde, verliefdheid zelfs. Zinloos, zoals wij beide weten. Maar toch blijft er dat verlangen, die hoop. Hoop op beter. Maar hopen wij niet altijd op beter, mooier, meer? Je moet stoppen op je hoogtepunt, zegt men. Ik kan niet stoppen. Ben ik dus nog niet op mijn hoogtepunt? Ik wil door, door, door. Doorgaan met liefhebben, beminnen. Maar het kan niet. Ook dat weten wij beide. Je bent zo dicht bij me en ook zo clichématig ver weg. Onbereikbaar, dat ben je. Ik tast naar je, maar mijn armen schieten tekort. Letterlijk en figuurlijk. Je deinst terug voor mij en iedere keer als ik mijn hand naar je uitstrek, trek je je terug. Afstandelijk kijk je me dan aan. Er ligt een vragende blik in je ogen, je begrijpt het niet. Je begrijpt mijn hand niet, die niets liever wil dan in de jouwe liggen. Ik word wakker, verward. Het geluk is niet meer. Meer? Het is er nooit geweest, tenminste, niet op die manier. Ik zit naast je, je arm raakt de mijne. Stroomschokjes bereiken mijn hart. Ik houd ze tegen, het mag niet. Stop.

Daar loop je, om de zoveel meter halt houdend – zoveel mensen ken jij, kennen jou. Ik blijf achter, starend voor me uit. Mijn paraplu houd ik vast. Ik heb de neiging op de grond te zakken, alles te vergeten. Maar ik blijf staan, me vasthoudend aan mijn paraplu – of was het nu andersom? Het maakt niet uit. Ik blijf staren, kom terecht in een andere wereld. Een wereld waar alles veel beter, mooier, meer is. Koek en ei, melk en honing, eldorado. Een druppel valt op mijn neus en brengt me terug naar waar ik was. Mijn paraplu houd ik nog steeds vast. Waar ben je? Lopen, steeds verder lopen. Ik zie je. Je fietst weg. Ik roep niet, moet afstand houden. Het is moeilijk om mezelf te bedwingen, want ik zou zo graag... Nee, het kan niet, dat weet je. Ik zie uit naar de avond. Dan ga ik weer naar de andere wereld, de wereld waarin ik echt besta. Waar jij mij ziet zoals ik jou zie, beminnend, vol liefde, alleen wij tweeën. Houd me vast, houd me stevig vast. Ik wil jou niet verliezen.

Bougainvillea

-*Coen van Beelen*-

Als Jakob H. halverwege de maand december vanuit zijn kantoor naar de overkant van de straat kijkt, staat op de vensterbank van het hoekappartement op de vierde etage nog steeds de Bougainvillea in volle bloei, alsof hij daar altijd al heeft gestaan, en altijd zal blijven staan.

Jakob stopt zijn handen in zijn zak, spreidt zijn benen een beetje zodat zijn voeten een stevige basis vormen, en kijkt voor zich uit. Hij kent de flat die tien jaar geleden tegenover zijn worstenfabriek uit de grond was verrezen als zijn eigen woning. Al tijdens de bouw had hij de hijskranen en de bouwvakkers geobserveerd, die daar bewogen en hun werk deden zoals alleen vaklieden dat kunnen, mensen die precies weten wat ze doen zonder dat de buitenwereld er iets van begrijpt. Jakob heeft het altijd al een van de wonderlijkste vindingen van de mens gevonden: het moderne, stenen huis, voorzien van riolering, elektriciteit, dakgoten en telefoonkabels; een eenvoudig ogend stenen staketsetl, maar met de onderliggende complexiteit als van een menselijk lichaam. En nu zag hij met eigen ogen hoe zoiets tot stand kwam, al veranderde het niets aan Jakobs onwetendheid over dat proces.

Jakob pakt zijn tas onder zijn bureau vandaan en haalt er zijn lunchtrommel en thermosfles met koffie uit. De twee blauwe bakjes die op elkaar worden gehouden door middel van een dik elastiek bevatten drie boterhammen met kaas, een met boterhamworst – de worst die Jakob in zijn fabriek maakt vindt hij zelf niet lekker, maar aangezien die gretig aftrek vindt bij de klant heeft hij nooit besloten iets aan het recept te veranderen – en een mandarijn. Jakob schenkt de koffie in een plastic wegwerpbekertje, neemt een slok, pakt met zijn nog lege hand een boterham en gaat weer voor het raam staan. Hij vraagt zich af of ze vandaag nog zal verschijnen. Door de Bougainvillea weet hij precies waar hij moet kijken, maar tot nu toe heeft hij nog geen beweging in de kamer aan de overkant kunnen waarnemen.

Hij kijkt even naar de Pleioblastus viridistriatus die in de hoek van zijn kantoorka-

mer staat. Het is de plant waar zijn hobby mee is begonnen, een hobby die al snel uitgroeide tot een fanatieke bezigheid. Hij geeft de planten op exact de juiste tijden water, zorgt dat ze voldoende plantenvoeding krijgen en dat er in de kamer een juiste temperatuur heerst. Gestaa had hij de verzameling exotische planten in zijn kantoor uitgebreid. Na zijn eerste aanwinst kwam al snel een Trachycarpus fortunei, en een Colocasia. Inmiddels wordt hij omringd door talloze wonderlijke planten. Het is een Bougainvillea die nog in zijn verzameling ontbreekt, maar het is hem nog niet gelukt er een te bemachtigen. En juist die plant ontwaarde hij kort geleden in haar huiskamer, de kamer die hij nu al minutenlang in de gaten houdt, wachtend op een teken van leven.

Toen het flatgebouw er eenmaal stond waren er al snel mensen in komen wonen. Jakob bleef enkele weken overwerken om te kunnen zien hoe elke avond meer lampen gingen brandden achter de talloze nieuwe ramen tegenover zijn kantoor. Enkele werknemers van zijn worstenfabriek hadden geklaagd dat ze in de pauzes hun boterhammen niet meer konden opeten in het park dat voor de nieuwbouw plaats had moeten maken, maar doordat Jakob zijn dagelijkse vrije middaguur altijd al in zijn kantoor doorbracht, omdat hij de eenzaamheid nu eenmaal verkoos boven het obligate samenzijn dat je vaak op een werkvloer aantreft, kon hij zich maar moeilijk inleven in de problemen van zijn werknemers. Bovendien had hij er naast het onderhouden van zijn exotische plantenverzameling een nieuwe bezigheid bij gekregen: het bekijken van andere levens. De inkiijk die de ruiten van het flatgebouw met meestal geopende gordijnen hem boden hadden van Jakob een voyeur gemaakt. Hij kende de levens van de bewoners, hij zag welke televisieprogramma’s ze keken, hoeveel huisdieren ze hadden, wanneer ze ruzie maakten met hun partners en wanneer ze het even later weer goed maakten, zonder er erg in te hebben dat er nog iemand anders deelgenoot was van hun verhitte vredesluiting. Het was dit visuele samenzijn, dit contact op afstand dat Jakob zijn eigen eenzaamheid elke dag even deed vergeten.

Twee maanden geleden was er een eindegekomen aan de stilzwijgende overeenkomst, die inhield dat Jakob keek, en zijn overburen bekeken werden zonder dat zij dat zelf wisten. Het hoekappartement op de vierde etage, waarin een oude vrouw woonde die zich maar zelden voor het raam liet zien, bleef ineens een paar dagen donker. Er was nog minder leven dan voorheen. Misschien was ze op vakantie, dacht Jakob, maar toen hij op een dag mensen in de woonkamer zag huilen en elkaar omhelzen, wist hij dat ze moest zijn overleden. Niet veel later werden de spullen uit de woning gehaald door een verhuisbedrijf en na nog een paar dagen was het appartement opnieuw bewoond, alsof er niets was gebeurd. Jakob had niet kunnen zien wat voor mensen het waren die in het voormalig sterfhuis een nieuw leven begonnen. Het leek alsof er niemand woonde in het huis slechts opnieuw gemeubileerd was om een troosteloze blik en verloedering in de straat te voorkomen. Jakob sloeg het huis al bijna automatisch over tijdens zijn dagelijkse bespieduurtje, tot hij ineens de plant zag staan. Het was een Bougainvillea! De plant had prachtige violette blaadjes en stond in een ronde massieve pot op de vensterbank. Jakob kon het bijna niet geloven dat hij verlekkerd stond te kijken naar de plant die hij al enige tijd graag in zijn bezit wilde, of beter gezegd, dat de plant die hij zo graag wilde, hém op dat ogenblik verleidelijk aankeek, als een heimelijke minnares. Het duurde niet veel langer tot hij een schaduw over de plant zag trekken. Eerst dacht hij dat het een wolk of een vliegtuig was waarvan het spiegelbeeld weerkaatste in het glas, maar toen hij zijn blik van de gekleurde plantblaadjes afwendde naar boven, had hij recht in twee helblauwe vrouwenogen gekeken.

Er wordt op de deur geklopt. Jakobs vaste kijkuur is bijna voorbij. Hij heeft de laatste tien minuten eigenlijk alleen nog maar achter zijn bureau gezeten, mijmerend en met een lepel draaiend in zijn bekertje met koud geworden koffie, maar iedereen die nu op zijn deur zou kunnen kloppen weet dat je dat niet moet doen tijdens de werkpauze. In de beginjaren van zijn directeurschap werd hij nog wel eens gestoord door

zijn secretaresse, maar nadat hij er drie had ontslagen was zijn reputatie hem vooruitgesnel en was iedereen die solliciteerde al bij voorbaat op de hoogte van de merkwaardige eigenschappen van hun toekomstige baas. Niet dat het hen iets kon schelen. Jakob betaalt goed, voorziet zijn werknemers van gunstige arbeidsvoorwaarden en organiseert elk jaar voor het hele bedrijf een kerstdiner. Zelf is hij nooit bij dat diner aanwezig, maar omdat Jakob, voor zover het collectieve bedrijfsgeheugen reikt, nooit een vrouw heeft gehad, vergeeft men hem een dergelijke onbeleefdheid in de donkere dagen, wanneer de warmte van een geliefde zo gewenst is.

Jakob kent de man die binnenkomt niet. Hij kan zich in elk geval niet herinneren dat hij hem al een keer heeft ontmoet. Toch lijkt de man Jakob wel te kennen. Zijn ogen kijken hem sprekend aan, maar Jakob weet niet of het de ogen zijn van een man wiens dagen worden gedomineerd door een vrolijkstemmende voorspoedigheid, of van iemand die niets meer te verliezen heeft en daardoor tot alles in staat is. De kwetsbaarheid van een mens is schokkend wanneer je erover nadenkt, meent Jakob. Hij zit in zijn kantoor, iedereen met een goede babbel kan zo naar binnen wandelen en God weet wat doen. Wie weet wat deze man allemaal gaat doen, of al heeft gedaan.

Maar de man groet hem vriendelijk, met een serene kalmte over zich heen alsof hij vlak voordat hij deze kamer binnenstapte alle zonden van zich heeft afgebiecht. Hij heeft een winterjas aan en hij draagt een grote plastic tas in zijn rechterhand. Zijn handschoenen heeft hij aangehouden, terwijl het binnen in het kantoor toch een aangename tweeëntwintig graden moet zijn, een temperatuur waarop de meeste tropische planten goed gedijen.

Jakob bedenkt wat hij nu moet zeggen. In zijn functie van directeur van de worstenfabriek heeft hij wel vaker met dit soort situaties te maken gehad, maar nog altijd raakt hij een beetje in paniek wanneer hij plotseling met een onbekende een gesprek moet voeren, en helemaal als hij niet weet waarover dat gesprek moet gaan. Het was in elk geval noodzaak beleefd te blijven, deze man kon niet weten dat hij niet gestoord wenst te worden.

‘Goedemiddag. Met wie heb ik het genoeg?’ Jakob voelt zijn keel al droger worden. Hij zoekt naar een glas water, maar vindt alleen de plantenspuit.

‘De naam is Blom, Bernhard Blom. Ik kom u een geschenk overhandigen.’

‘U heeft poëtische ouders.’ Jakob weet zo gauw niets anders te zeggen.

‘Mijn ouders zijn overleden. Ze woonden wel in Barendrecht.’

‘Aha...’ mompelt Jakob. Voor de vorm kijkt hij ook maar op zijn horloge. Het is half twee geweest. Als het goed is, is iedereen in het bedrijf weer aan het werk.

‘Ik zie dat u mij niet meer kent,’ zegt Bernhard Blom tenslotte, ‘maar dat geeft niet. Ik heb hier ruim vierentwintig jaar gewerkt op de inpakafdeling. Ik had slechts te maken met de afdelingschef, en u komt bovendien nooit naar het kerstdiner.’

‘Door kerstdiners voel ik me nog eenzamer dan ik al ben,’ valt Jakob hem in de rede. ‘Het spijt me dat ik u niet heb herkend. Het spijt me ook dat ik niet bij de kerstdiners aanwezig ben geweest. Heeft u een vrouw?’ Jakob weet niet waarom hij de man deze vraag stelt. Aan de ene kant is het oprechte interesse, maar aan de andere kant voelt het als vragen naar de bekende weg, alsof hij eigenlijk al alles over deze man weet wat er te weten valt.

‘Mijn vrouw weet niet dat ik hier ben. Maar dat maakt niet uit. Ik ben hier voor u, meneer. U bent altijd goed voor me geweest. Op verjaardagen heb ik nooit kunnen meedoen wanneer de andere gasten klaagden over de secundaire arbeidsvoorwaarden van hun banen. Ik heb mijn vakantiegeld altijd opzij gezet, en een paar maanden geleden konden we zelfs verhuizen naar een veel mooiere woning dan waar ik daarvoor met mijn vrouw woonde.’

‘Dat heb ik graag gedaan,’ antwoordt Jakob. Waarom was deze man zo breedspakig? Jakob hoefde niet bedankt te worden, alleen maar omdat hij zijn plicht als werkgever naar behoren uitvoerde. Wat kon hij zeggen om deze man snel naar buiten te krijgen? ‘Ik hoop dat u nog lang mooi zult wonen,’ is het enige wat hij kan bedenken.

‘Dank u wel. U bent een goed mens. Daarom wil ik u graag dit aanbieden.’ De man steekt zijn arm waar de plastic tas aan hangt naar voren en zet hem op een tafeltje naast de deur. ‘Ik hoop dat u er blij mee bent.’

Nog voordat Jakob de man kan bedanken is hij alweer verdwenen. Jakob kan zich niet herinneren wanneer hij voor het laatst zo’n vreemde ontmoeting heeft gehad, al valt het niet te ontkennen dat veel van zijn gesprekken een soortgelijk surrealistisch randje meekrijgen, dat is het lot wanneer je de kunst van de small talk niet verstaat.

Het gesprek van zonet recapitulerend, herinnert Jakob zich de ijzige leegte die hij voelde toen Bernhard Blom het over de kerstdiners had. De eenzaamheid van een liefdeloos leven begint hem de laatste jaren steeds zwaarder te vallen, al leek het door wat er gebeurd was in de afgelopen weken steeds meer als een gevoel uit het verleden te worden.

Nadat Jakob een paar weken geleden recht in de blauw vrouwen-ogen gekeken had, draaide hij zich om en durfde hij zich een paar minuten niet te verroeren. Het voelde alsof er ontelbare ogen op hem waren gericht, als op een beklaagde in een rechtszaal, van wie iedereen al weet dat hij schuldig wordt bevonden, omdat hij dat ook daadwerkelijk is. Toen hij zich weer durfde om te draaien stond er niemand meer in de kamer. Alleen de plant stond er nog, maar ditmaal als een verloren rekwisiet in een leeg decor, wachtend tot er een voorstelling gespeeld zou worden waarin er een belangrijke rol voor hem was weggelegd.

De volgende dag, om half een precies, stond Jakob weer voor zijn raam, omringd door zijn geliefde planten. En waar hij op gehoopt had gebeurde ook. De gordijnen van het hoekappartement aan de overkant gingen langzaam open. De voorstelling kon beginnen, en Jakob zat eerste rang. Voor het raam stond een prachtige vrouw. Jakob zag direct dat de ogen die hij een dag eerder voor het eerst had gezien zonder twijfel bij haar gezicht hoorden. De vrouw droeg een rode kamerjas. Haar lange bruine haren zweefden sierlijk langs haar gezicht naar beneden, tot vlak boven de plek waar haar borsten moesten zitten. Jakob kon zien dat ze rode lippenstift droeg, iets waar hij normaal niet zo van hield, maar bij deze vrouw leek het alsof er geen andere optie was dan de lippen rood te stiften, roder dan het roodste bloed. De vrouw keek Jakob aan zoals nog nooit een vrouw hem had aangekeken. De kamerjas gaf haar een gracieuze en tegelijkertijd ordinaire uitstraling. Jakob had eens gelezen dat dat het soort vrouwen is waar mannen het meest van houden, en hij kon niet ontkennen dat zijn ideale vrouw ook tot

die categorie behoorde – op de een of andere manier scheen Jakob niet tot welke categorie dan ook te horen, in elk geval geen categorie die succes had bij de vrouwen waar Jakob van hield, maar naarmate hij ouder werd, kwam hij er steeds meer achter dat zijn beperkte sociale vaardigheden ook wel eens een grote rol zouden kunnen spelen in het geheel, het mocht in feite al een klein wonder heten dat hij al zolang directeur was van de worstenfabriek, een functie die hij misschien alleen nog maar bekleedde dankzij het medelijden van de directieleden. Maar hoe onaantrekkelijk Jakob blijkbaar was, de realiteit was wel, voor zover Jakob beseftte dat dit de realiteit was, dat er een halfnaakte vrouw tegenover hem stond, zonder de schijn op te wekken dat zij slachtoffer was geworden van een toevallig ongemakkelijk moment. Jakob ervoer voor het eerst hoe het moest zijn om begeerd te worden door een vrouw, al was er weliswaar twee keer dubbelglas en een straatbreedte afstand tussen hen in. Maar nog voordat Jakob aan het gevoel had kunnen wennen, werd het gordijn aan de overkant weer gesloten. Het was geen pauze, de voorstelling was afgelopen.

De dagen daarna verheugde Jakob zich nog meer op zijn dagelijks uurtje dan voorheen. En hij werd niet teleurgesteld. De vrouw was de dag na hun eerste ‘ontmoeting’ weer voor het raam verschenen. Jakob voelde zich al minder ongemakkelijk, en ook het gevoel van vrouwelijk gezelschap speciaal voor hem begon vertrouwd te raken. Elke dag duurde hun ontmoeting langer, en elke dag leek de ceintuur van de kamerjas iets lossere komen te zitten. Totdat ze

op een dag voor het eerst haar blote schouders toonde. De jas die gemaakt was van een dunne stof golfde langs haar bovenarmen tot achter haar rug, waar Jakob het niet meer kon zien. Haar huid was zo wit als verse sneeuw en vlak onder haar hals zag Jakob de donkere schaduwen van wat haar sleutelbeenderen moesten zijn. Aanvankelijk wist hij niet hoe hij moest reageren, als hij al moest reageren, maar toen ze de volgende dag weer haar schouders ontblootte, knoopte hij ook de bovenste vier knoopjes van zijn overhemd los en liet zijn spierwitte bovenlichaam zien. De vrouw leek geamuseerd noch teleurgesteld, haar verleidelijke blik was haar neutrale blik, en ook vandaag leek ze niets anders te willen dan Jakob verleiden. Eindelijk kreeg hij wat hij al zolang wilde, en hij hoefde er geen woord voor uit te spreken. Dit was dus de kunst van het verleiden: zwijgen.

Het is donker in het kantoor. Jakob moet in slaap zijn gesukkeld. Ook op de gang brandt geen licht meer. Zijn secretaresse moet naar huis zijn gegaan zonder hem in te lichten, iets wat ze wel vaker doet wanneer het onverhoopt wat later is geworden. De tropische planten die verspreid door de kamer in hun potten staan te wachten tot ze weer water krijgen, geven Jakob het idee alsof hij overnacht in het oerwoud. Het licht besluit hij uit te laten, want hij wil het dag- en nachtritme van de planten niet verstoren. Tropische planten zijn gevoelige planten, tenminste, dat is altijd Jakobs overtuiging geweest. Hij wil de kamer uitlopen, maar de deur zit muurvast. Iemand die dacht dat er niemand meer in de kamer

was moet die op slot hebben gedaan. De deur is van binnenuit te openen, maar Jakob besluit in zijn kamer te blijven. Zijn eigen vertrouwde gevangenis, denkt Jakob, wanneer hij dat wil afgesloten van alles en iedereen. Behalve van haar natuurlijk.

Dan ziet Jakob de plastic tas op het tafeltje naast de deur. Het duurt even voordat hij doorheeft wat het ook alweer was, tot hij zich herinnert dat Bernhard Blom hem die middag een cadeau wilde overhandigen. Door zijn verbazing van het onverwachte bezoek was hij het tasje helemaal vergeten te openen. Hij pakt het op en loopt naar zijn bureau. De inhoud voelt behoorlijk zwaar aan. Als hij op zijn bureaustoel zit vouwt hij behoedzaam het witte plastic naar beneden. Zijn ogen zijn genoeg aan het donker gewend om te kunnen zien wat het is: een Bougainvillea! Hoe is dit mogelijk? Hoe kon die oude werknemer weten dat dit de plant was die Jakobs verzameling gevoelsmatige compleet maakte? Jakob stuift op en loopt naar het raam, in de hoop zijn exemplaar met die in het hoekappartement aan de overkant te kunnen vergeleken. Maar de gordijnen zijn dicht, er is niets te zien.

Terwijl Jakob naar zijn eigen Bougainvillea kijkt gaan zijn gedachten terug naar afgelopen week. De dag na de ontblote schouders stonden ze weer voor het raam, de heimelijke minnaars die elkaar nog nooit hadden gesproken, nog nooit hadden geroken en nog nooit hadden aangeraakt. Toch voelde het voor Jakob alsof hij door niemand intenser was aangeraakt dan door deze vrouw. Die dag zag hij weer haar blanke vlees, maar ditmaal ontknoopte ze haar ceintuur, vouwde de jas open en liet hem langzaam, als in slow motion, over haar lichaam naar beneden glijden. Jakob kon niets anders dan staren naar dit prachtige lichaam. Haar borsten waren de eerste borsten die hij in de werkelijkheid had mogen aanschouwen. Ze waren volmaakt rond, met kleine roze tepels. Het leek alsof Jakob ineens door twee paar ogen werd bekeken. De vrouw streek met haar hand door haar haren, leidde deze over haar gezicht, langs haar hals, haar borsten, over haar slanke buik naar beneden. De hand moest nu op de plek zijn die Jakob het meest van alles begeerde, maar de Bougainvillea, die al die tijd voor de vrouw op de vensterbank had gestaan, versperde het zicht. Jakob kleedde zich nu ook uit. Zijn overhemd was al half open geknoopt. Hij schopte zijn schoenen

uit en daarna zijn broek en onderbroek. Tussen het dubbelglas en zijn geslacht hingen de grote bladeren van zijn Colocasia, die daar krachtig als altijd plant stond te wezen. Het waren dezelfde bladeren die een paar minuten later Jakobs sperma opvingen, met een vanzelfsprekendheid alsof Colocasia's alleen voor dat doel worden gekweekt. De minnares aan de overkant was niet veel eerder sidderend klaargekomen. Terwijl ze met haar armen haar borsten samenknep, begon haar hele lijf te trillen, steeds heftiger, tot de regelmatige bewegingen culmineerden in een grote schokgolf die vanaf haar onderlichaam en via haar armen door haar hele lichaam leek te gaan. Het was het mooiste wat Jakob ooit had gezien. Nog mooier dan zijn eerste tropische plant, nog mooier dan alle tropische planten in zijn kamer of in alle regenwouden bij elkaar. Hij en zijn minnares hadden iets wonderlijks beleefd, en de Bougainvillea op de vensterbank was er getuige van geweest. De dagen daarna voltrok zich elke dag hetzelfde schouwspel. Jakob veegde telkens de bladeren van de Colocasia zorgvuldig schoon, want hoewel hij op internet niet kon ontdekken dat de planten schade leden door deze extra voeding, dacht hij dat het toch beter was zijn tropische trots niet bloot te stellen aan dergelijke menselijke producties. Even dacht Jakob dat hij nooit meer alleen zou zijn, en dat hij elke dag het genot zou mogen beleven waar hij al die jaren zo naar had verlangd. Tot ze vandaag ineens niet meer was verschenen. De eerste vijftien minuten dacht Jakob dat ze misschien door iets werd opgehouden, maar toen er na een half uur nog steeds geen teken van leven was, had Jakob de moed opgegeven en was hij achter zijn bureau gaan zitten. De boterhammen die nog in zijn lunchtrommeltje zaten konden hem ook niet verleiden, de koffie in het plastic bekertje smaakte hem niet meer.

Dat was vanmiddag. Jakob had zich in de steek gelaten gevoeld. Misschien kwam het wel daardoor, dat hij nog meer dan anders moeite had het gesprek met de oud werknemer op gang te houden. En de goede man had hem nog wel zo'n mooi cadeau gegeven. Misschien moet hij de man opsporen via Personeelszaken, dan kan hij... Maar verder komen zijn gedachten niet, want hij valt achter zijn bureau in een diepe slaap. De volgende morgen wordt Jakob met een vreemd gevoel wakker. Hij voelt zich misselijk en draaierig, alsof zijn lichaam anticipeert op iets wat nog

moet gaan gebeuren. Als hij probeert op te staan maant zich lichaam hem direct weer te gaan zitten. Even kijkt hij versuft om zich heen. De plant die hij gisteren heeft gekregen staat op zijn bureau, de violette blaadjes glinsteren in het vroege zonlicht. De pot waar de plant in staat lijkt van metaal. Dat verklaart in elk geval waarom het plastic tasje vannacht zo zwaar aanvoelde. Dan vallen zijn ogen op het tasje waar het geschenk in zat. Er zit een papiertje in. Het is dubbelgevouwen. Op de achterzijde staat gebruiksaanwijzing getypt. Jakob vouwt het blaadje open en leest: Beste meneer H. Niet alleen mijn dank voor alle jaren is groot, ook mijn vrouw wil u graag bedanken. Door u hebben we altijd fijn gewoond. We hadden een aangenaam leven. Ons geluk was bloeiende, zou je kunnen zeggen. Kijkt u alstublieft goed naar deze tropische plant. Hij is van u, vanaf nu zult u hier verantwoordelijkheid voor moeten dragen.

Jakob vouwt het briefje dicht. Hij weet niet goed wat hij van de tekst moet denken. De plant staat nog steeds op zijn bureau, onaangeroerd. Hij laat zijn blik glijden van de plant naar het briefje en weer terug. Dan valt hem iets op aan de aarde waarin de plant is geworteld. Er steekt iets glinsterends uit, iets wat er niet thuishoort. Jakob trekt aan het uitstekende stukje dat van een boterhamzakje blijkt te zijn uit de aarde. Er zit een rode usb-stick in. Terwijl Jakob zijn computer opstart voelt hij zich steeds misselijker worden. Hij denkt aan alles en aan niets tegelijkertijd. Zijn secretaresse komt binnen terwijl hij zijn netwerkwoord intikt, maar ze moet aan zijn hoofd hebben gezien dat ze ongelogen kwam, want ze vluchtte direct weer de kamer uit. Jakob stopt de usb-stick in zijn computer. Het geluidje dat aangeeft dat Windows de aangesloten hardware herkent lijkt harder dan normaal te klinken. Jakob opent de op het scherm verschenen map. Het bestand dat verschijnt heet Bougainvillea.avi. Even aarzelt Jakob, maar dan dubbelklikt hij op het pictogram.

Zwart. Er klinkt onduidelijk en hard gerommel, alsof iemand met een plastic voorwerp tegen een microfoon slaat. Dan verschijnt er beeld. Eerst is het wazig, maar al snel herkent Jakob de standaardinrichting van een slaapkamer. Het beeld schuift van de kussens op een bed, waar de filmer waarschijnlijk op zit, via de muur naar een raam. Even flitst het beeld langs een spiegel, maar het gaat veel te snel om iets dui-

delijks in de vage contouren te ontdekken. De filmer staat op en loopt naar het raam toe. Het beeld is wazig, maar wordt dan langzaam scherp. Jakob trekt wit weg. Zijn hart bonkt in zijn keel als een overbelaste speaker tijdens een hardcore dansfeest. Terwijl het beeld scherper wordt ontstaan de contouren van een naakte man. Jakob herkent hem direct; de man op het beeld is hijzelf. Hoewel de bladeren van de Colocasia op de vensterbank zijn geslacht vakkundig verhullen, is het overduidelijk wat de man op het beeld aan het doen is. Een minuutlang kijkt Jakob naar zijn onanerende evenbeeld, terwijl zijn snelle, korte ademen ongemerkt het ritme begint aan te nemen van het zachte gehijg dat op de film is te horen. Als de Jakob op het beeld klaar is en uit het beeld verschijnt, ongetwijfeld om een schone doek te halen, staat de filmer op en loopt hij naar een kastje naast de slaapkamerdeur. Hij haalt er twee handschoenen uit en doet ze zorgvuldig aan, zonder dat het beeld al te zeer schokt. Dan stapt hij naar de deur en doet hem zachtjes open. In de huiskamer staat een vrouw in een rode kamerjas. Haar rug is naar de camera gedraaid. Ze is bezig de gordijnen voor het raam te sluiten. 'Ben je klaar?' klinkt een mannenstem die zonder twijfel van de filmer zelf is. De vrouw draait zich geschrokken om. Haar blauwe ogen puilen uit van angst. Een paar slierten bruin haar kleven aan haar bezwete gezicht. 'Ik... ik dacht dat je weg was,' sputtert ze, terwijl ze langzaam naar achteren schuifelt, 'ik wilde je niet...' 'Wat wilde je me niet? Mij van streek maken?' de mannenstem klinkt woedend. Het beeld zoomt meer in op het gezicht van de vrouw. De angst staat in haar ogen geschreven. 'Wat dacht je, vuile slet,' schreeuwt de man, 'dacht je dat ik het niet wist? Dat ik niet doorhad dat je elke dag de hoer speelt voor die vieze worstenmaker?' De vrouw verliest haar evenwicht en valt achterover op de grond. Ze begint te huilen en te gillen. De cameraman komt dichtbij en begint weer te schreeuwen: 'ik heb je godverdomme altijd onderhouden, vieze vuile hoer die je bent. En is dit mijn dank?' Pas nu valt Jakob de violette Bougainvillea op die in de vensterbank staat. De vrouw gilt harder en harder. 'Houd je bek, kutwif.' Maar de vrouw houdt haar bek niet. Het gegil dat uit haar strot komt is oorverdovend. 'Houd je bek, houd godverdomme je bek dicht!' Jakob ziet hoe een gehandschoende vuist het gezicht van de vrouw raakt. Het helpt niets, de vrouw blijft gillen en spartelen. Dan schokt het beeld zo erg dat even

moelijk te zien is wat er gebeurd. Jakob ziet de kamer bewegen, terwijl het gegil van de vrouw steeds harder lijkt te worden. Het beeld blijft hangen op de Bougainvillea, die nog altijd op de vensterbank staat. De tropische plant wordt met handschoenen opgepakt, alsof het om een heilig relikwie gaat. De camera brengt weer het gillende vrouwenhoofd in beeld. Haar mascara is uitgelopen door het vocht uit haar ogen. Haar gezicht laat doodsangst zien. Zo ziet de dood eruit, denkt Jakob nog. Dan, voor een seconde, of misschien zelfs een halve seconde, lijkt het even stil te zijn. De klap die op de stilte volgt klinkt dof en zwaar. Het gegil is opgehouden. De vrouw licht roerloos op de grond, haar hoofd naar de muur gedraaid, zodat het gapende gat waar het bloed uitstroomt maar gedeeltelijk te zien is. Zwart.

Jakob zit op zijn bureaustoel. Zijn misselijkheid heeft plaatsgemaakt voor een kille leegte, een leegte die veel groter voelt dan ooit tevoren. Wat moet hij doen? De usb-stick die uit zijn computer steekt verbergt een gruwelijke moord, maar laat ook de directeur van de worstenfabriek zien die zichzelf naakt voor het venster raam aan het bevredigen is. Jakob raakt in paniek. Dan graait hij de usb-stick uit de computer, pakte de massieve plantenpot die op zijn bureau staat en begint ermee op het stukje plastic te slaan. Na een halve minuut impulsief stampen is er niets meer van het geheugenkaartje over, alleen wat stukjes rood verwrongen plastic die met geen mogelijkheid meer met elkaar zijn te verenigen. Jakob ziet het briefje liggen dat bij de plant zat. Hij scheurt het een aantal keer door midden, raapt alle snippers bij elkaar, pakt ook de restanten van de usb-stick, snelt naar het raam, opent het en gooit alles naar buiten.

Op hetzelfde moment hoort hij het geluid van sirenes. Drie auto's met zwaailicht komen de straat ingereden. Ze stoppen voor de worstenfabriek. Zes agenten lopen met driftige passen het gebouw binnen, recht onder de plek waar Jakob als versteend staat te kijken. Jakob draait zich om naar zijn bureau. Hij schuifelt richting zijn bureaustoel en laat zich neerploffen. Hij ziet de pot met de Bougainvillea staan. Hij tilt hem met beide handen op en ziet het opgedroogde bloed aan de onderkant. Jakob zet de pot weer neer. Hij denkt aan de handschoenen die Bernhard Blom had aangehouden, aan zijn eigen vingerafdrukken,

die nu overal op de pot zullen staan, en aan het verloren bewijsmateriaal, meegenomen door de wind. Vanaf nu zult u hier verantwoordelijkheid voor moeten dragen, klinkt het in zijn hoofd.

Terwijl de deur van zijn kantoor openvliegt, en er zes agenten met getrokken pistolen binnenstormen, zit Jakob nog steeds achter zijn bureau, omringd door zijn geliefde planten. De Bougainvillea, het pas verworven pronkstuk van zijn verzameling, lijkt hem aan te staren, alsof ze wil zeggen: ik ben bij je, ik ben nu je minnares. Haar violette blaadjes stralen in het zonlicht.

*Vluchten is:
...een nooduitgang, maar wat er
achter ligt, moet nog maar blijken.
-Mathijs-*